

Nieuwe impulsen, nieuwe verbindingen

Jaarstukken 2025

Mei 2026

Inhoud

Jaarverslag 2025	4
Algemene gegevens	4
Doelstelling	4
Instellingsgegevens	4
Samenstelling raad van toezicht 2025	4
Directie in 2025	4
Beroep en nevenfuncties directeur-bestuurder en leden raad van toezicht	4
Beleid met betrekking tot omvang en functie van het eigen vermogen	5
Risico's en onzekerheden	5
Risicobereidheid	6
Verkorte begroting 2026	7
Inleiding	8
De organisatie	9
Over Erfgoed Zeeland	9
Missie	9
Visie	9
Besturing	9
Verslag raad van toezicht	9
Algemeen	9
Samenstelling en rooster van aftreden	9
Vergoeding leden raad van toezicht	10
Werkwijze en werkzaamheden	10
Vergaderingen raad	10
Bestuurlijk Overleg	10
Besluiten 2025	10
Aanvullende onderwerpen die aan de orde zijn geweest in 2025:	11
Tot slot	11
Anbi en donateurs	11
Verantwoording IKS-prestaties	12
1. Thema: Basis van cultuur en erfgoed	15
Steunpunt cultureel erfgoed	16
Monumentenwacht	20
Archeologische vondstmeldingen en 'brandweerklussen'	24
Ondersteuning en advisering musea	26
2. Thema: Participatie en publiekverbreding	29
Immaterieel erfgoed	30

Verdrag van Faro	32
Vrijwilligers	34
Publieksarcheologie	37
Publieksbereik	42
Herdenken en Herinneren	45
3. Thema: Jeugd en jongeren	48
Erfgoededucatie	49
4. Thema: Makersklimaat en kennisontwikkeling	52
Talentontwikkeling	53
Archeologisch onderzoek	54
5. Thema: Innovatie en transitie	58
Nieuw erfgoed	59
Jaarrekening 2025	62
Balans per 31 december 2025 na resultaatbestemming	63
Staat van baten en lasten over 2025	65
Kasstroomoverzicht	66
Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	67
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	67
Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	68
Toelichting op de balans per 31 december 2025	69
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2025	76
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	81
Verschillenanalyse begroting en jaarrekening 2025	85
Overige gegevens	86
Vaststelling en goedkeuring jaarstukken	86
Bijlage 1. Verantwoording verleende subsidies Provincie Zeeland	87
Bijlage 2. Budget en realisatie per programmalijn	88

Jaarverslag 2025

Algemene gegevens

Doelstelling

De Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (heeft tot doel het integraal bevorderen van activiteiten gericht op het behoud, het beheer, de toegankelijkheid, het onderzoek en de ontsluiting van het cultureel erfgoed van Zeeland.

De stichting voert met ingang van 2019 de naam Erfgoed Zeeland.

Instellingsgegevens

Naam rechtspersoon	Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland
Adres	Looierssingel 2 Postbus 49 4330 AA Middelburg
Telefoonnummer	0118-670870
Website	www.erfgoedzeeland.nl
Kamer van Koophandel	41113210
BTW-nummer	NL 0054.95.660.B01

Samenstelling raad van toezicht 2025

De heer mr. C.J.G. Dosker	Voorzitter
De heer J.L.M. van Esbroeck MMS	Vicevoorzitter
Mevrouw drs. L.M. Jones LLM	Lid
Mevrouw C.H. Francke-Gijsbertsen	Lid

Directie in 2025

De heer W. Blaak

Beroep en nevenfuncties directeur-bestuurder en leden raad van toezicht

De heer W. (Wilco) Blaak

Nevenfuncties:

- Voorzitter kerkenraad Hervormde Gemeente Kapelle
- Bestuurslid Stichting OPEN (Organisatie Provinciale Erfgoedorganisaties Nederland)
- Voorzitter stuurgroep Stichting OPEN
- Lid Consortium NKOH "Sprekende geschiedenis" (Nationaal Knooppunt Oral History)
- Lid kernteam ZCO (Zeeuws Cultureel Overleg)

De heer mr. C.J.G. Dosker

Hoofdfunctie:

- Algemeen directeur ATKB voor natuur en leefomgeving

Nevenfuncties:

- Voorzitter bestuur Goois Natuurreservaat

- Lid ledenraad (vanuit doelgroep Monumenten) Donatus

De heer J.L.M. van Esbroeck MMS

- Lid raad van toezicht Oosterschelde Bibliotheek, aandachtsgebied financiën
- Lid raad van commissarissen Nucleuszorg, aandachtsgebied financiën

Mevrouw C.H. Francke-Gijsbertsen

Hoofdfuncties:

- Programmamanager Passende Zorg bij ADRZ

Nevenfunctie:

- Koster bij de PKN-gemeente in Middelburg

Mevrouw drs. L.M. Jones, LL.M.

Hoofdfunctie:

- Directeur Universiteitsbibliotheek, Erasmus Universiteit Rotterdam

Nevenfuncties:

- Lid bestuur Stichting Academisch Erfgoed
- Lid bestuur Stichting Universitair Historisch Kabinet
- Lid raad van toezicht Atria

Beleid met betrekking tot omvang en functie van het eigen vermogen

Het eigen vermogen fungeert als buffer om in een of meerdere jaren uitgaven te kunnen verrichten, die niet vanuit de jaarlijkse exploitatierekening kunnen worden bekostigd.

Op 22 december 2022 stelden Provinciale Staten het nieuwe subsidiebeleid 2023 vast. Een van de belangrijkste wijzigingen bestaat eruit dat instellingen in enig boekjaar overschotten tot een maximum van 10% van de integrale kostensubsidie kunnen reserveren als egalisatiereserve. Dat maakt het makkelijker om uitvoering aan (meerjarig) beleid te kunnen geven. De vorming van een dergelijke egalisatiereserve is toegestaan met ingang van boekjaar 2022.

In oktober 2018 is een risicoanalyse uitgevoerd conform de RISMAN-methodiek. Geïdentificeerde risico's zijn opgenomen in een risicotabel en voorzien van bedragen en mogelijke beheersmaatregelen. De risico's zijn vervolgens van een kans van optreden voorzien aan de hand van een kanstabel.

De uitkomst per risico is een bedrag in geld, dat wordt berekend door de kans van optreden te vermenigvuldigen met het gevolg uitgedrukt in een bedrag. De optelsom van de scores uitgedrukt in een geldbedrag vormt de ondergrens van de Algemene Reserve. De risicoanalyse wordt periodiek geactualiseerd.

Risico's en onzekerheden

De voornaamste risico's bestaan uit de volgende onderdelen:

Operationele activiteiten

- Langdurig ziek personeel en definitieve uitval van personeel

Er is geen rekening gehouden met vervangingskosten ten behoeve van eventueel langdurig ziek personeel voor zover dit toekomstige gevallen betreft. In het geval dat werkzaamheden niet getemporiseerd kunnen worden (bijvoorbeeld bij de betaalde dienstverlening) zal dat tot meerkosten leiden. Voor een aantal functies geldt dat specifieke kennis en ervaring lastig op korte termijn op de arbeidsmarkt te vinden is. Met ingang van 2023 is een ziekteverzuimverzekering afgesloten om dit risico te mitigeren. In geval van definitieve uitval is niet voorzien in dekking van extra kosten, zoals verhoging van de gedifferentieerde WGA-premie, anders dan bij huidige gevallen.

- Niet verlengen van tijdelijke arbeidsovereenkomst of ontslag van personeel.

Erfgoed Zeeland is als werkgever eigen risicodragers voor de WW. Mochten er in de toekomst WW-gevallen

ontstaan, dan is hier geen dekking voor in de begroting. Een voorziening hiervoor kan pas worden gevormd, wanneer er sprake is van instroom. Een dergelijke voorziening zal uit eigen middelen dienen te worden bekostigd. In 2025 is er geen instroom geweest.

Risicobereidheid

Het minimale weerstandsvermogen wordt bepaald door toepassing van de RISMAN-methode. Er is derhalve geen sprake van een standaard bedrag qua risicobereidheid. De financiële risicobereidheid is dus variabel en wordt beïnvloed door de verhouding tussen het aanwezige totale vermogen en het minimaal vereiste weerstandsvermogen. Dit is inherent aan het karakter van de organisatie. Risicobereidheid heeft een relatie met verzekeren. Jaarlijks wordt dit onderwerp besproken met een risicospecialist van de verzekeringsmaatschappij.

Verkorte begroting 2026

Baten

Subsidie IKS Provincie Zeeland	2.240.542
Inkomsten ze geldstroom	853.929

Som der baten

3.094.471

Lasten

Bestuur en organisatie	38.500
Huisvesting	238.918
Personeel	2.402.527
Algemene- en bureaunkosten	163.300
Autokosten	22.201
Activiteitenkosten	95.000
Afschrijvingen	42.860
Specifieke kosten	10.000
Overige kosten	4.443

Som der lasten

3.017.750

Exploitatieresultaat

76.722

Inleiding

Jaarverslag

Samen met andere organisaties zetten wij ons dagelijks in om het Zeeuwse erfgoed te beschermen, te benutten en beleefbaar te maken. Ik ben trots op onze medewerkers, netwerkpartners en de vele vrijwilligers, die allemaal met hun kennis en inzet bijdragen aan een sterke en levendige erfgoedsector in Zeeland. Het jaarverslag 2025 geeft inzicht in de breedte en betekenis van ons werk.

In 2025 lag onze nadruk op het versterken van de erfgoedbeleving en participatie, educatie, het behoud van monumenten, het doorgeven en ontwikkelen van kennis over materieel en immaterieel erfgoed en het stimuleren van vernieuwing. Deze thema's vormden de basis van onze programmalijnen.

Nieuwe impulsen

Het gebouwde erfgoed in Zeeland kreeg in 2025 belangrijke impulsen. De druk op kennis van hoogwaardig restaureren, mede door een tekort aan vakmensen, maakte gerichte inzet op erfgoedonderwijs noodzakelijk. Met steun van de Provincie Zeeland konden we extra inzetten op het versterken van deze kennisoverdracht. Dit kreeg concreet vorm in een Zeeuwse erfgoedonderwijsmarkt, georganiseerd met landelijke opleiders en partners.

Landelijk was er extra aandacht voor ambachten en erfgoedbehoud, onder meer tijdens een gesprek van koningin Máxima met jongeren en erfgoedspecialisten, waarbij Erfgoed Zeeland betrokken was. Met de oplevering van de laatste kerkenvisie is bovendien een compleet beeld ontstaan van het Zeeuwse kerkenbestand. De kerkenvisies bieden gemeenten en eigenaren handvatten om met elkaar in gesprek te blijven over de toekomst van hun kerkgebouwen.

Nieuwe verbindingen

2025 stond ook in het teken van erfgoedparticipatie, kennisuitwisseling en het leggen van nieuwe verbindingen. Samen met partners werkten we aan een breder en sterker fundament voor het Zeeuwse erfgoed. Inspiratiesessies en themabijeenkomsten versterkten het vakmanschap en de kennis, en inspecties en inventarisaties ondersteunden het behoud van monumenten.

Tegelijkertijd stimuleerden we innovatie, bijvoorbeeld door streektaal, muziek en verhalen van Zeeland zichtbaar en beleefbaar te maken voor een nieuw en jong publiek.

Daarnaast ontwikkelden we lesaanbod voor scholen, adviseerden we gemeenten en boden we betaalde dienstverlening op maat. Zo versterken we het erfgoedveld, verbinden we mensen, initiatieven en organisaties en geven we ruimte aan vernieuwing.

Middelburg, 9 april 2025

Wilco Blaak
directeur-bestuurder

De organisatie

Over Erfgoed Zeeland

Missie

Erfgoed Zeeland is hét aanspreekpunt voor het erfgoed in Zeeland. In dialoog met de samenleving wordt betekenis gegeven aan het beschermen, benutten en beleven van erfgoed. Archeologie, cultuurhistorie, erfgoededucatie, monumenten, streektaal en volkscultuur zijn onderdelen van erfgoed die elkaar versterken.

Visie

Erfgoed Zeeland verbindt mensen en organisaties en staat voor een duurzame erfgoedzorg. De motivatie en inspiratie wordt gehaald uit de overtuiging dat erfgoed bijdraagt aan de kwaliteit van de Zeeuwse samenleving. We zetten ons in om erfgoedzorg in Zeeland goed te laten functioneren en faciliteren derden (inwoners, gasten en organisaties) om hun rol binnen de erfgoedzorg te kunnen vervullen. Daarvoor worden kennis, instrumenten, onze netwerken, faciliteiten en diensten ingezet.

Besturing

Erfgoed Zeeland wordt bestuurd volgens het raad van toezicht-model met een directeur-bestuurder aan het roer. De raad en de directeur-bestuurder volgen voor hun functioneren de Governance Code Cultuur.

Verslag raad van toezicht

In het verslag van de raad van toezicht (hierna raad) is beschreven hoe de raad in 2025 zijn toezichthoudende taken heeft uitgevoerd.

Algemeen

De raad richt zich op het toezicht op de algemene gang van zaken van de organisatie, op de uitvoering van het door de directeur-bestuurder opgestelde beleid en het functioneren van de directeur. De raad is de formele werkgever van de directeur en fungeert daarnaast als klankbord en sparringpartner. De raad volgt voor zijn functioneren de (Governance) Code Cultuur.

Samenstelling en rooster van aftreden

De (gewenste) samenstelling van de raad en van de binnen de raad aanwezige competenties zijn vastgelegd in de statuten en in een profielschets.

In 2022 is afgesproken met de Provincie om een wijziging in de statuten aan te brengen omtrent de benoeming van de leden van de raad. De leden van de raad worden voortaan aangetrokken door coöptatie en openbare werving in plaats van door benoeming door Gedeputeerde Staten.

Tevens is afgesproken dat een deel van de leden zijn of haar zetel ter beschikking stelt volgens een door de raad vastgesteld rooster van aftreden. Leden van de raad hebben zitting gedurende een periode van vier jaar en zijn eenmaal herbenoembaar. Vooralsnog is onderstaand rooster vastgesteld.

Samenstelling

De raad bestond op 31 december 2025 uit vier leden:

- De heer mr. C.J.G. Dosker, voorzitter
- De heer J.L.M. van Esbroeck MMS, vicevoorzitter, aandachtsgebied financiën
- Mevrouw C.H. Francke-Gijsbertsen, lid, aandachtsgebied organisatie
- Mevrouw drs. L.M. Jones LLM, lid, aandachtsgebied digitalisering en communicatie

Het rooster van aftreden

Tijdens de vergadering van 16 december 2025 heeft mevrouw Jones aangegeven open te staan voor een benoeming voor een tweede termijn van twee jaar. Hierdoor komt het rooster van aftreden er als volgt uit te zien.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Jones			X		X			
Dosker				X				X
Van Esbroeck				X			X	
Francke				X				X

X = herbenoembaar

Vergoeding leden raad van toezicht

Leden van de raad ontvangen een vergoeding. De vergoeding wordt gerelateerd aan het wettelijk maximum aan vrijwilligersvergoeding en wel op basis van de volgende gradaties:

Voorzitter: 100% van het maximale jaarbedrag (in 2025 is dat € 2.100).

Vicevoorzitter: 90% van het maximale jaarbedrag.

Leden: 80% van het maximale jaarbedrag.

Declaratie van de reiskosten vindt plaats op basis van € 0,37 per gereden km.

Werkwijze en werkzaamheden

Vergaderingen raad

De raad kwam vijf keer in reguliere vergaderingen bijeen in 2025: op 26 februari, 28 mei, 2 september, 15 oktober en 16 december. De vergaderingen zijn fysiek gehouden bij Erfgoed Zeeland in Middelburg. De formele vergaderingen werden voorafgegaan door een vooroverleg van de raad en opgevolgd (waar nodig) door een korte nazit.

In alle vergaderingen is de stand van zaken (ontvlechting) depotbeheer besproken. In de vergadering van 28 mei was Moore DRV aanwezig voor het agendapunt financiën (accountantsverslag en jaarstukken 2024). Het Jaarverslag en jaarrekening werden met beperkte wijzigingen en onder het voorbehoud dat de WNT correct wordt vermeld, goedgekeurd. Ook in de vergadering van 28 mei is uitgebreid stilgestaan bij de gemaakte risicoanalyse. Deze analyse is met gebruik van de RISMAN-methode door Erfgoed Zeeland zelf gedaan om zicht te hebben op de mogelijke financiële risico's en het benodigde eigen vermogen. Er wordt geconstateerd dat het eigen vermogen op dit moment toereikend is maar dat een groei van het eigen vermogen wenselijk is om er steviger voor te staan in de toekomst. In de vergadering van 15 oktober werd de organisatieontwikkelingen op dit moment en in de toekomst uitvoerig besproken. Ook werd voorafgaand aan het RvT overleg het jaarlijkse overleg met de Personeelsvertegenwoordiging (PvT) gevoerd. Door de nieuwe samenstelling van de PvT was dit prettige gesprek enerzijds een wederzijdse kennismaking en anderzijds een gelegenheid om te horen hoe de sfeer is binnen Erfgoed Zeeland. In oktober heeft de raad een zelfevaluatie uitgevoerd waarbij input van de directeur-bestuurder en PvT meegenomen is. Er was algemene consensus dat er een positief beeld is van de werkwijze van de raad.

Bestuurlijk Overleg

Op 18 september 2025 vond een overleg plaats tussen directeur-bestuurder, voorzitter en vicevoorzitter van de raad en de Provincie waarbij er aandacht was voor een gezamenlijke toekomstvisie voor Erfgoed in Zeeland in het bijzonder rondom het depotbeheer en alle aspecten van de integrale kostensubsidie 2025.

Besluiten 2025

Door de raad zijn in 2025 de volgende zaken besproken en formeel goedgekeurd of vastgesteld:

Nr.	Omschrijving besluiten	Datum besluit
1.	Gewijzigde begroting 2025 goedgekeurd	26-02-2025
2.	Tekst raad van toezicht jaarverslag 2024 vastgesteld	26-02-2026
3.	Jaarstukken 2024 goedgekeurd	28-05-2025
4.	Omzetting AO bepaalde tijd directeur naar AO onbepaalde tijd per 01-09-2025	28-05-2025

5.	Vergaderschema 2025/2026 vastgesteld	03-09-2025
6.	Bekrachtiging goedkeuring Prestatieaanbod en goedkeuring begroting 2026	16-12-2025

Aanvullende onderwerpen die aan de orde zijn geweest in 2025:

- De algemene gang van zaken Erfgoed Zeeland:
 - Personele zaken
 - Financiële ontwikkeling
 - Beleidsontwikkelingen
- De periodieke voortgangsrappportages, waaronder liquiditeitsprognoses
- De prognose van de resultaten over 2025
- Frauderisicoanalyse
- Uitvoeringsagenda Faro (en de kansen voor Erfgoed Zeeland)
- Ontwikkelingen provinciaal cultuurbeleid
- Ontwikkelingen depotbeheer

Overige bijeenkomsten

Leden van de raad zijn aanwezig geweest bij verschillende (in)formele bijeenkomsten:

- Erfgoed Ontmoetdag in Brouwershaven op 22 mei
- Openingsconcert Zeeland Klassiek in Middelburg op 27 juni
- Concert in Kerk Zoutelande op 30 juni
- Zomer-BBQ op 26 augustus
- Open Monumentendag op 13 september
- Kerstborrel op 16 december

Tot slot

De directeur-bestuurder heeft het afgelopen jaar gericht gewerkt aan het versterken van de financiële positie van Erfgoed Zeeland, het ontwikkelen van de organisatie en het aangaan van nieuwe samenwerkingen binnen het Zeeuws netwerk.

Dankzij de hoge kwaliteit van dienstverlening die de medewerkers van Erfgoed Zeeland consequent leveren, staat Zeeuws erfgoed en cultuur stevig op de kaart. Erfgoed Zeeland wordt hierdoor vaker gezien als een vanzelfsprekende partner voor erfgoeddienstverlening in de provincie. De voortdurende inzet en passie van de medewerkers en directeur-bestuurder zijn bewonderingswaardig en hebben onze waardering.

De raad zet zich actief in om via zijn verschillende rollen de organisatie verder te ondersteunen. De raad draagt bij aan het waarborgen van de kwaliteit van uitvoering, met als doel Zeeuws erfgoed te beschermen, te benutten en beleefbaar te maken zowel voor de huidige en toekomstige generaties.

Anbi en donateurs

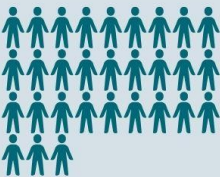
Erfgoed Zeeland (hierna EZ) is door de Belastingdienst aangemerkt als culturele ANBI en voldoet aan haar informatieplicht (zie online [formulier Publicatieplicht](#)). Donaties zijn aftrekbaar voor de inkomstenbelasting.

Verantwoording IKS-prestaties

ERFGOED ZEELAND 2025 IN GETALLEN

Organisatie
Kennis & inzet
Communicatie

Medewerkers

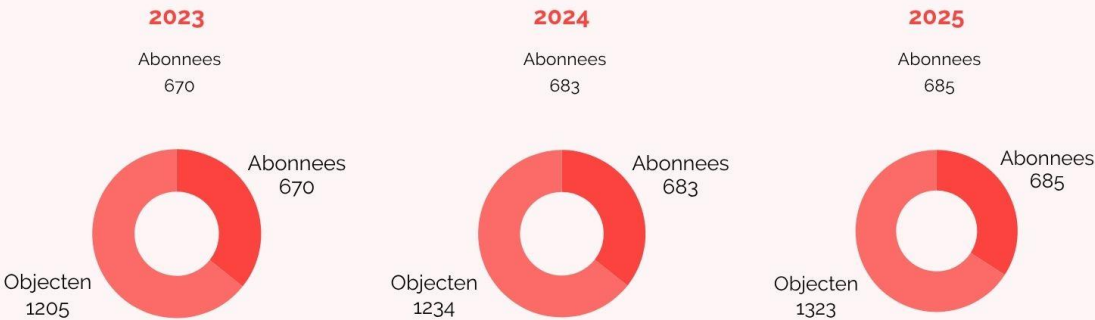

op 31/12/23	op 31/12/24	op 31/12/25
28,46 FTE	24,46 FTE	24,66 FTE
34 medewerkers	29 medewerkers	30 medewerkers

Inspecties, onderzoeken en helpdesk

Archeologie	2022	2023	2024	2025
Vondstmeldingen	67	69	151	90

Monumentenwacht	2022	2023	2024	2025
Opgeleverde duurzaamheidspaspoorten	33	16	5	30
Inspecties Monumentenwacht	588	680	616	521
Helpdeskvragen	200	160	150	135

Erfgoededucatie

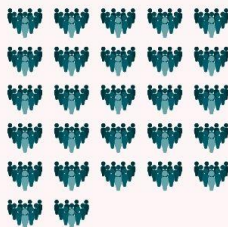
Lessen basisscholen

27
klassen

586
leerlingen

19
scholen

15
plaatsen

Leskist Schatten & Scherven

4 scholen
219 leerlingen

Les voortgezet onderwijs (vo)

2 klassen
46 leerlingen

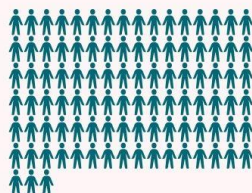
Les middelbaar beroepsonderwijs (mbo)

1 klas
11 leerlingen

Cursussen erfgoedorganisaties

13
cursussen

99
deelnemers

Archeoloog in de klas

17 klassen
366 leerlingen

Molenles

3 klassen
58 leerlingen

Het veld in

4 klassen
118 leerlingen

Restaureren kun je leren

3 klassen
44 leerlingen

Cursussen algemeen

5 cursussen
30 deelnemers

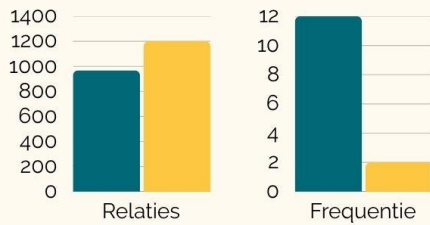
Cursussen publiek

3 cursussen
38 deelnemers

Cursussen collectie

5 cursussen
31 deelnemers

Publicaties

Nieuwsbrief

verspreiding via e-mail naar ons netwerk.

Zeeuws Erfgoed

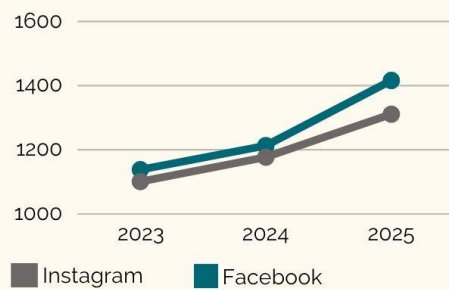
verspreiding onder vrienden van Zeeuws erfgoed, abonnees, stakeholders en ruilrelaties.

Social media

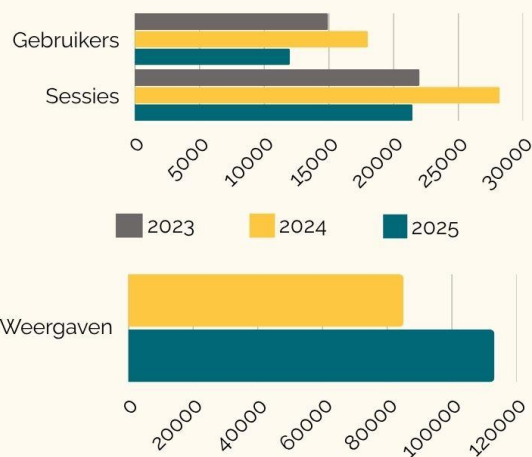
Berichten

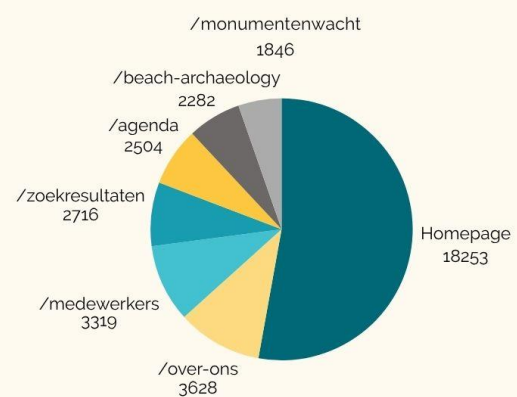
Volgers

Website

Pagina's met de meeste weergaven

Monumentenwacht: bouwkundige inspectie van de Grote Kerk, met weids zicht op het Veerse Meer.

1. Thema: Basis van cultuur en erfgoed

De basis van cultuur en erfgoed gaat over onze wettelijke taken en bestuurlijke afspraken. Op basis van bestuurlijke afspraken is op dit thema voor 2025 ondersteuning gewenst op een gemeentelijk Steunpunt, de Monumentenwacht en op het gebied van archeologische vondstmeldingen. Daarnaast is ook de ondersteuning van musea een onderwerp in de basis van cultuur en erfgoed.

Steunpunt cultureel erfgoed

Zeeland beschikt in relatieve zin over de meeste monumenten per gemeente enerzijds, maar heeft een zeer beperkt aantal gemeenten anderzijds. Vanuit dat oogpunt moet er voldoende capaciteit beschikbaar zijn voor het uitoefenen van de steunpuntfunctie.

Vanuit de bestuurlijke afspraken (2012) gaat het in het Steunpunt om het uitvoeren van drie basistaken:

- een aanspreekpunt bieden voor de ondersteuning van gemeenten;
- een platform bieden voor afstemming van partijen in de regio;
- deskundigheidsbevordering van gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving met betrekking tot erfgoed breed, omgevingswet en uitvoeringspraktijk.

Deze basistaken dienen kosteloos aan de gemeenten te worden aangeboden. Daarnaast dient de steunpuntfunctie neutraal en ondersteunend te blijven.

Onderdeel	Taken	Toelichting
Aanspreekpunt bieden voor ondersteuning van gemeenten	- Helpdeskfunctie. - Planoverleg.	Contactmomenten per e-mail/ telefoon. Maandelijks planoverleg met initiatiefnemers en adviseurs.
Voortgang t/m Q1	- Helpdeskfunctie uitgevoerd. Overzicht met knelpunten en oplossingsrichtingen wordt bijgehouden. - 3 planoverleggen + 1 extra georganiseerd. - Helpdeskvragen archeologie; 42 st, voornamelijk van archeologische bedrijven. - Planoverleggen: 22/1: Villa Singelzicht (Middelburg), Oosterscheldemuseum (Yerseke), Mijnenmagazijn (Veere), 19/02: Landlust (Heinkenszand), Standaard-orgel (Oud-Vossemeer), Museum Schooltijd (Terneuzen), 24/2 (extra): Oosterscheldemuseum (Yerseke), 26/3: Zeelandbrug, Dorpsdijk 98/100 (Wissenkerke). - 7/1 en 16/1: Aanvullend overleg over (her)ontwikkeling kasteelterrein Sint-Maartensdijk (vervolg op planoverleg 2024). - Overzicht knelpunten en oplossingsrichtingen wordt aan het eind van het jaar gedeeld.	
Voortgang t/m Q2	- Helpdeskfunctie uitgevoerd. Overzicht met knelpunten en oplossingsrichtingen wordt bijgehouden. - 3 planoverleggen georganiseerd: 16/4: Station (Middelburg), 14/5: Bellamypark 2, Nieuwendijk 1-3 (Vlissingen). 11/6: Zeelandbrug, Kerkkring 18 ('s-Heer Abtskerke), Weelhoekweg 10 (Borssele), Van Tilburghstraat 50 (Driewegen), Johanneskerk	

	(Kruiningen). - Overzicht knelpunten en oplossingsrichtingen wordt aan het eind van het jaar gedeeld.	
Voortgang t/m Q3	- Helpdeskfunctie uitgevoerd. Overzicht met knelpunten en oplossingsrichtingen wordt bijgehouden. - 3 planoverleggen georganiseerd: 16/7: Koetshuis Slot Haamstede (Haamstede), Dorpsdijk 100 (Wissenkerke), 20/8: Grote Kerk (Goes), Jachthuis (Kloetinge), 24/9 Schansstraat 12 (Baarland), Kerkring 18 ('s-Heer Abtskerke), OLV Hemelvaartkerk (Philippine). - Overzicht knelpunten en oplossingsrichtingen wordt aan het eind van het jaar gedeeld. - Overleggen met gemeente Vlissingen over toekomst Scheldekraan: 9/7, 25/8, 8/9. - Helpdeskvragen archeologie ; 88 st t/m Q3, voornamelijk archeologische bedrijven.	
Voortgang t/m Q4	- Helpdeskfunctie uitgevoerd. Overzicht met knelpunten en oplossingsrichtingen wordt bijgehouden. - 2 planoverleggen georganiseerd: 19/11: Tramremise Draaibrug, Het Hoompje (Sluis), 10/12: Zeelandbrug, Dorpsplein 20 (Nisse). - Helpdeskvragen archeologie; 109 st. t/m Q4, voornamelijk archeologische bedrijven.	
Een platform bieden voor kennisdeling, advisering en afstemming van partijen in de regio	- Erfgoed(belangen)organisaties.	Erfgoed Zeeland met een geïntegreerd Steunpunt is als zodanig hét (erfgoed)platform voor afstemming in Zeeland. Inhoudelijke advisering, ondersteuning en kennisdeling van individuele organisaties zoals Heemschut, Zeeuws Genootschap (KZGW), Werkgroep Industrieel Erfgoed Zeeland (WIEZ) en Boerderijenstichting Zeeland (BSZ), met ruimte voor nieuwe organisaties.
Voortgang t/m Q1	- Overlegd met verschillende erfgoed(belangen)organisaties. Geadviseerd aan verschillende erfgoed(belangen)organisaties. - Deelname aan Zeeuws Erfgoed Expertteam (ZEE) van BSZ. - 11/2: vergadering Heemschut, 21/2: vergadering WIEZ, 18/3: startbijeenkomst ZEE. - 28/1: overleg met inwoners/belanghebbenden inzake nieuwbouwplannen	

	- Sandenburghlaan Veere. - 30/1: overleg met Staatsbosbeheer inzake project Elzenmeten.	
Voortgang t/m Q2	- Overlegd met verschillende erfgoed(belangen)organisaties. Geadviseerd aan verschillende erfgoed(belangen)organisaties. - Deelname aan Zeeuws Erfgoed Expertteam van BSZ.. - 8/4: overleg ZMF Industrieel Erfgoed. - 15/4: deelname aan project CBK over cultuurhistorie. - 15/4: Provinciaal Molenoverleg. - 17/4: overleg IVN. - 22/4: vergadering Heemschut. - 23/5: vergadering WIEZ.	
Voortgang t/m Q3	- Overlegd met verschillende erfgoed(belangen)organisaties. Geadviseerd aan verschillende erfgoed(belangen)organisaties. - Deelname aan Zeeuws Erfgoed Expertteam van BSZ. - 1/7, 16/9: vergadering Heemschut. - 8/7: overleg Stichting Bunkerbehoud. - 22/8: vergadering WIEZ. - 10/9: overleg IVN.	
Voortgang t/m Q4	- 2/10, 29/10: cursus verzorgd voor IVN. - 16/10, 24/11: overleg Stichting Bunkerbehoud. - 22/10: overleg SLZ. - 3/11: overleg Zeeuws Landschap. - 28/11: vergadering WIEZ. - 2/12: vergadering Heemschut.	
	- Netwerkoverleggen beleidsambtenaren.	Organisatie van 4 netwerkoverleggen.
Voortgang t/m Q1	- 1 netwerkoverleg georganiseerd, 4 ingepland in de rest van 2025. - Beleidsoverleggen, periodieke overleggen met beleidsmedewerkers Provincie, zie 5.1 - 6/2: netwerkoverleg. - 11/3: Overleg vervolg programma Erfgoed en Overheid. - 20/5: deelname aan expertsessie Religieus Erfgoed.	
Voortgang t/m Q2	- 2 netwerkoverleggen georganiseerd: 11/4 en 26/5.	

	- Afspraken gemaakt over deelname aan Z13. - 1 beleidsoverleg georganiseerd (11/4) en 1 ingepland (31/10). - 25/4: vervolgoverleg Erfgoed & Overheid. - 27/5: overleg Ruimtelijk Arrangement.	
Voortgang t/m Q3	- 1 netwerkoeverleg georganiseerd: 4/9. - Deelname aan Z13 cultuur en erfgoed: 9/9.	
Voortgang t/m Q4	- 1 netwerkoeverleg georganiseerd: 11/11. - 1 beleidsoverleg georganiseerd: 31/10. - 9/10: deelname aan VNG-bijeenkomst gemeenten. - 15/10, 4/11: overleg Programma Erfgoed & Overheid. - 15/10: deelname aan expertsessie Religieus Erfgoed. - 28/10: deelname aan regiobijeenkomst Omgevingsplannen. - 5/11: deelname aan overleg Dag van het Kasteel. - Deelname aan bijeenkomsten erfgoedbeleid Goes en Borsele.	
Deskundigheidsbevordering van gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving erfgoed breed, omgevingswet en uitvoeringspraktijk	- Aanbieden van 2 (evt. meerdaagse) kennisdagen/cursussen gericht op beleid en/of uitvoering. - Doorgeleiden actualiteiten, webinars, brochures en handreikingen van collega-steunpunten en derden.	Onderwerpen worden afgestemd op de actuele vraag van de gemeenten; voor 2025 staat op de agenda 'Beoordeling van Bouwkwiteit II' en 'De omgeving van een monument'. Cursus wordt in huis ontwikkeld of ingekocht al naar gelang het thema en de kennisbehoefte.
Voortgang t/m Q1	- Cursus Beoordeling van Bouwkwiteit II ingepland. - Kennisdag Atlantikwall ingepland. - Kennisdag Molenonderhoud ingepland. - 31/1: overleg pilot Omgeving van het monument. - 12/2 afstemmingsoverleg Omgevingswet en Erfgoed. - Update Steunpunt ontwikkeld als nieuwe nieuwsbrief. - Webinars: 14/1 archeologiepraktijk voor beleidsmakers, 30/1 Belang van ruimtelijke kwaliteit bij nieuwe energienetwerken, 4/2 publieksarcheologie, 7/2 bouwhistorisch onderzoek, 13/2 AI in de cultuursector, 5/3 Erfgoedbudgetten ravijnjaar, 28/3 Bouwhistorie (URL 2007).	

Voortgang t/m Q2	- 1/4 Kennisdag Atlantikwall. - 9/4 Werksessie Omgeving van het monument ten behoeve van organisatie pilotcursus in Zeeland en kennisproduct. Vervolgoverleggen op 12/5, 15/5. - 16/4 Cursus Beoordeling van Bouwkwiteit II. - 8/5 Cursus Molenonderhoud. - 21/5 Afstemmingsoverleg Omgevingswet en Erfgoed. - Webinars: 23/4 Kerkenviries en immaterieel erfgoed, 25/4 Platform kastelen en buitenplaatsen, 2/5 natuursteenplatform, 6/5 Strandpalen, 7/5 DUMAVA, 14/5 Monumentenbeurs, 20/5 Faro voor gemeenten, 23/5 lunchlezing paalhoofden, 12-13/6 DEN conferentie, 19/6 Ruimte voor recreatie, 26/6 Symposium landschap.	
Voortgang t/m Q3	- 21/8: bijdrage aan werksessie Kaart Cultuurhistorie Zeeland. - Webinars: 26/9 Bouwhistorisch platform. - Kennisdag immaterieel erfgoed ingepland. - Werksessie omgeving van het monument ingepland. - Overleggen met ErfgoedAcademie over leerlijn Behoud het kerkgebouw en cursus Monument en vergunning in Zeeland.	
Voortgang t/m Q4	- 20/11: werksessie omgeving van het monument georganiseerd. - 26/11: kennisdag immaterieel erfgoed georganiseerd. - bezig met voorbereiding cursus Monument en vergunning in Zeeland (Q1 2026) - Overleggen met ErfgoedAcademie over leerlijn Behoud het kerkgebouw. - Webinars: 14/10 erfgoedrisico's, 11/11 klimaat en erfgoed, 4/12 erfgoedstandaard, 11/12 bijeenkomst erfgoed en leefomgeving, 15/12 lunchlezing FRK.	

Monumentenwacht

De Monumentenwacht is een vertrouwde partij voor veel monumenteneigenaren in Zeeland. Al in 1982 werden afspraken gemaakt tussen het Rijk, de gemeenten en de provincies over hun rol in het controleren en stimuleren van het onderhoud van monumenten.

Onderdeel	Taken	Toelichting
Het uitvoeren van bouwkundige inspecties van	- Uitvoeren van bouwkundige inspecties (bandbreedte 480 – 520). - Uitvoeren van bouwkundig EHBO bij abonnees op afroep.	Bouwkundige inspecties, rapportages en duurzaamheidsadviezen

monumenten	- Kennisverdieping op het gebied van ERM-richtlijnen.	(duurzaam monumentenpaspoort) worden al enige jaren uitgevoerd cf. de richtlijnen van de ERM.
Voortgang t/m Q1	- Woonhuis 91 st. - Kerk incl. onderdelen 38 st. - Molen 8 st. - Boerderij 4 st. - Overig 18 st. - Totaal 159 inspecties. - Bouwkundige EHBO 11 st. - Duurzaam monumentenpaspoort 22 st.; verhoogde vraag naar aanleiding van reclamecampagne en extra vergoeding door VNG. - Onderzoek naar ERM-certificering gestart.	
Voortgang t/m Q2	- Woonhuis 150 st. - Kerk incl. onderdelen 63 st. - Molen 19 st. - Boerderij 14 st. - Overig 38 st. - Totaalinspecties 311 st. - Bouwkundige EHBO op afroep 17 st. - Duurzaam monumentenpaspoort 27 st. - Overleg met gecertificeerde Monumentenwacht over ERM-traject.	
Voortgang t/m Q3	- Woonhuis 175 st. - Kerk incl. onderdelen 126 st. - Molen 23 st. - Boerderij 15 st. - Overig 50 st. - Totaalinspecties 416 st. - Bouwkundige EHBO op afroep 28 st. - Duurzaam monumentenpaspoort 27 st. - Overleg met gecertificeerde Monumentenwacht over ERM-traject.	
Voortgang t/m Q4	- Woonhuis 194 st. - Kerk incl. onderdelen 151 st.	

	- Molen 29 st. - Boerderij 17 st. - Overig 92 st. - Totaal inspecties 521 st. - Bouwkundige EHBO op afroep 38 st. - Duurzaam monumentenpaspoort 30 st. - Werkbezoeken naar MW-NB en MW-ZH.	
Beoordelingscommissie Restauratie rijksmonumenten	- Deelname aan de commissie. - Beoordelen van aanvragen vanuit expertise Monumentenwacht.	
Voortgang t/m Q1	- Data voor beoordelingen is gepland.	
Voortgang t/m Q2	- 28 aanvragen nagezien en uitkomsten worden besproken in de commissie. - Eind juni gestart met locatiebezoeken in samenwerking met provincieambtenaren.	
Voortgang t/m Q3	- Locatiebezoeken zijn uitgevoerd en eindbeoordelingen zijn in gezamenlijkheid met Rijksdienst en Provincie opgesteld.	
Voortgang t/m Q4	- Locatiebezoeken zijn uitgevoerd en eindbeoordelingen zijn in gezamenlijkheid met Rijksdienst en Provincie opgesteld.	
Advisering van monumenteigenaren	- Helpdeskfunctie. - Onafhankelijk advies op het gebied van onderhoud. - Onafhankelijk advies op het gebied van verduurzaming.	
Voortgang t/m Q1	- Woonhuseigenaren hebben vragen over: subsidie, bedrijven voor uitvoering en technische oplossingen. - Helpdesk onderhoud 25 st. - Helpdesk duurzaamheid 6 st.	
Voortgang t/m Q2	- Woonhuseigenaren hebben vragen over subsidie, bedrijven over wijze van uitvoering en technische oplossingen. - Helpdesk onderhoud 70 st. - Helpdesk duurzaamheid 18 st.	

Voortgang t/m Q3	- Woonhuseigenaren hebben vragen over subsidie, bedrijven over wijze van uitvoering en technische oplossingen. - Kerkeigenaren hebben vragen over subsidiemogelijkheden en restauratie. - Helpdesk onderhoud 94 st. - Helpdesk duurzaamheid 23 st.	
Voortgang t/m Q4	- Woonhuseigenaren hebben vragen over subsidie, bedrijven over wijze van uitvoering en technische oplossingen. - Kerkeigenaren hebben vragen over subsidiemogelijkheden en restauratie. - Helpdesk onderhoud 111 st. - Helpdesk duurzaamheid 24 st.	
Vertegenwoordiging in de stuurgroep ROP	- Inhoudelijk bijdragen aan stuurgroepvergaderingen (2 a 3 per jaar).	
Voortgang t/m Q1	- Aanwezig op vergadering 18/2.	
Voortgang t/m Q2	- Geen vergaderingen.	
Voortgang t/m Q3	- Geen vergaderingen.	
Voortgang t/m Q4	- Geen vergaderingen.	
Molenrevue	- Actualiseren van de molenrevue.	De gegevens worden doorlopend geüpdatet op basis van de jaarlijkse inspecties, waardoor er elke drie jaar een volledig nieuwe revue ligt.
Voortgang t/m Q1	- Alle geïnspecteerde molens zijn aangepast in de molenrevue.	
Voortgang t/m Q2	- Alle geïnspecteerde molens zijn aangepast in de molenrevue.	
Voortgang t/m Q3	- Alle geïnspecteerde molens zijn aangepast in de molenrevue.	
Voortgang t/m Q4	- Alle geïnspecteerde molens zijn aangepast in de molenrevue.	

Ondersteuning Erfgoedwerkplaats	- Indien tijdige doorgang één dag in de week aanwezig om kennis over materialen en gebouwen over te brengen. - Beoordeling en archivering aangeleverde bouwmaterialen. - Maandelijks afstemmoment met Provincie.	
Voortgang t/m Q1	- Werkplaats is nog niet gestart. Beschikbare uren zijn in overleg met Provincie gebruikt voor 'Restaureren kun je leren', een project voor het primair onderwijs.	
Voortgang t/m Q2	- Gastles/pilot met 'Restaureren kun je leren': 23/5 basisschool Biggekerke.	
Voortgang t/m Q3	- Gastles met 'Restaureren kun je leren': 23/7 Archipelschool Middelburg. - Gastles in mbo-klas Bouwkunde voor module Restaureren: 18/9 Scalda Vlissingen.	
Voortgang t/m Q4	- Wetenschapsdag ZB Bibliotheek van Zeeland Middelburg: 4/10 - Gastles Taal Expertise Centrum Walcheren (TEC Walcheren) Middelburg: 30/10 - Gastles Lego Dag Scalda Vlissingen: 12/12	

Archeologische vondstmeldingen en 'brandweerklussen'

Soms komen er onverwacht meldingen binnen van vondsten die door het publiek of tijdens werkzaamheden worden gedaan. Het is van belang dat daar iemand met verstand van zaken naar kan gaan kijken. Deze vondsten kunnen ook voor bedrijven in de archeologie een bron van informatie zijn wanneer zij in de buurt van een dergelijke vondstmelding onderzoek gaan doen. In sommige gevallen is een vondstmelding van een dusdanig karakter en wordt deze dusdanig bedreigd dat deze met een kleinschalige noodopgraving gered moet worden.

Onderdeel	Taken	Toelichting
Vondstmeldingen	- Controleren en registreren van meldingen van archeologische vondsten door het publiek. Indien noodzakelijk worden vondsten geborgd.	Alle vondstmeldingen worden binnen een week doorgegeven aan het Zeeuws Archeologisch Depot. Geborgde objecten worden gemeld in Archis en incl. documentatie gedeponneerd bij het depot.
Voortgang t/m Q1	- Pakbonnen in uitvoering.	

	- 22 vondstmeldingen verwerkt.	
Voortgang t/m Q2	- Pakbonnen in uitvoering. - 44 vondstmeldingen verwerkt.	
Voortgang t/m Q3	- Pakbonnen in uitvoering. - 74 vondstmeldingen verwerkt	
Voortgang t/m Q4	- Pakbonnen in uitvoering. - 90 vondstmeldingen verwerkt t/m Q4	
Brandweerklassen	- Noodacties om acuut bedreigde archeologische vondsten te registreren en indien noodzakelijk ex-situ veilig te stellen.	'Brandweerklassen' hebben als uitgangspunt dat ze niet langer dan een dagdeel kunnen duren en worden kosteloos uitgevoerd. Alle eventueel aangetroffen objecten die niet in situ bewaard kunnen blijven, worden incl. documentatie bij het depot aangeleverd.
Voortgang t/m Q1	- Pakbon in uitvoering. - Eenmaal veldwerk verricht bij Wemeldinge. Dagrapport opgesteld en resultaten in Archis ingevoerd.	
Voortgang t/m Q2	- Veldwerk (boringen) verricht bij Goes op 26/5 en 24/6.	
Voortgang t/m Q3	- Veldwerk (boringen) verricht bij Goes op 16/7.	
Voortgang t/m Q4	- Veldloop bij Heille op 17/10.	
Behouden KNA-certificaten	- Bijhouden kwaliteitshandboek. - Bijdragen audits. - Bijhouden actorschap o.a. door uitvoeren veldwerk.	Continuering van actoren: senior KNA prospector/senior KNA archeoloog en senior KNA archeoloog. Continuering van verplichte KNA-

		certificaten 4003 en 4004 i.v.m. noodzaak uitvoeren brandweerklassen, publieksopgravingen en monitoring verdrinken dorpen.
Voortgang t/m Q1	- Geen actie.	
Voortgang t/m Q2	- Veldaudit (externe audit) door KIWA uitgevoerd op 26 juni 2025 in het verdrinken dorp Nieuwlande.	
Voortgang t/m Q3	- Interne audit door EZ bij Walcherse Archeologische Dienst (WAD) op 24/9 en 30/9. - Interne audit door de WAD bij EZ uitgevoerd op 30/9. - Verder voorbereidingen getroffen voor de externe audit door KIWA, die plaats zal vinden op 13/10.	
Voortgang t/m Q4	- Externe audit uitgevoerd door KIWA op 13/10, de protocollen waarvoor EZ is gecertificeerd zijn verlengd.	

Ondersteuning en advisering musea

Provincie Zeeland (hierna Provincie) heeft in haar museumbeleid de focus gelegd op de themamusea. De bedoeling is dat deze themamusea op termijn een meer ondersteunende rol gaan bieden voor lokale musea in Zeeland. De themamusea geven een meer praktische invulling aan deze taak en de museumconsulent van Erfgoed Zeeland een onafhankelijke en meer theoretische invulling (o.a. via actuele 'tools' vanuit landelijke netwerken). Beoogd doel: de ondersteuning van musea, een onderwerp in de basis van cultuur en erfgoed, versterken. Afhankelijk van het type vraag kan die bij Erfgoed Zeeland of de themamusea worden belegd. In de praktijk werkt dat nu ook al zo. De ondersteuning van musea is een onderwerp in de basis van cultuur en erfgoed.

Onderdeel	Taken	Toelichting
Advisering	- Helpdeskfunctie onafhankelijk museaal advies.	De ervaring leert dat er bij advisering ook wordt verwezen naar de themamusea, bijvoorbeeld als het gaat om het werven en vasthouden

		van vrijwilligers. Geconstateerde trends worden veelal vertaald naar cursusaanbod.
Voortgang t/m Q1	- Doorlopend. - 60 helpdesk-/adviesvragen beantwoord. - Type vragen: digitalisering collectie, cursusaanbod, vernieuwing inrichting, leverancier vitrines en luchtbevochtigers, 3D- en 360 graden fotografie, museumregister Nederland, Collectie Zeeland, verzekeren collectie, invullen vacature, houtworm, Zeeuwse museumpas, fondsenwerving, systeem Omeka-S, in contact komen met andere musea. - Verslag met geconstateerde trends aan het eind van het jaar.	
Voortgang t/m Q2	- Doorlopend. - 40 helpdesk-/adviesvragen beantwoord. - Type vragen: nummers van objecten, 3D- en 360 graden fotografie, collectieregistratie en opschonen, collectieoverzicht, depotproblematiek, vitrines lenen, vrijwilligers en bestuursleden werven, PR en communicatie, Museumregister, nieuw museum beginnen.	
Voortgang t/m Q3	- Doorlopend. - 40 helpdesk-/adviesvragen beantwoord. - Type vragen: fondsenwerving, erfgoedvrijwilligersprijs, klimaatbeheersing, samenwerking, oral history, collectie ter overname, digitalisering, lidmaatschap Vereniging Zeeuwse Musea (VZM).	
Voortgang t/m Q4	- Doorlopend. - 60 helpdesk-/adviesvragen beantwoord. - Type vragen: bruikleenovereenkomst, museumkaart, Museumregister, collectieregistratie en digitalisering, vrijwilligers werven, collectiestukken overdragen, cursusaanbod, fotograferen van objecten, zuurvrije conserveringsmaterialen, behoud van de collectie en klimaat, veiligheidszorg.	
Informatievoorziening	- Jaarlijkse inventarisatie bezoekers musea. - Bijdrage leveren aan Museumgids Zeeland en website Zeeuwsemusea.nl.	
Voortgang t/m Q1	- Afgerond.	

Voortgang t/m Q2	- N.v.t.	
Voortgang t/m Q3	- Actualisatie voor website Zeeuwsemusea.nl.	
Voortgang t/m Q4	- Kopij aangeleverd voor Museumgids Zeeland: evenementen in 2026 en promotie voor de publiekswebsite Collectiezeeland.nl. - Oproep gedaan voor aanleveren bezoekcijfers 2025.	
Ondersteuning	- Kansen signaleren in landelijke netwerken en benutten t.b.v. het Zeeuwse erfgoedveld. - Leden van de VZM informeren over recente ontwikkelingen (o.a. vanuit Landelijk Contact Museumconsulenten, Nederlandse Museumvereniging, Nederlands Museumregister, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Netwerk Digitaal Erfgoed).	Landelijke netwerken leveren Zeeland o.a. actuele 'tools' op die musea in Zeeland kunnen gebruiken om verder te professionaliseren. Denk aan nieuw cursusaanbod (via LCM en NDE), e-learning programma's, relevante factsheets, de informatieplanner (t.b.v. digitalisering), etc.
Voortgang t/m Q1	- Doorlopend.	
Voortgang t/m Q2	- Doorlopend.	
Voortgang t/m Q3	- Doorlopend.	
Voortgang t/m Q4	- Doorlopend musea geïnformeerd over: nieuw landelijk trainingsaanbod (o.a. webinars van RCE en Museumvereniging), nieuwe landelijke publicaties (via nieuwsbrieven), nieuwe subsidieregelingen musea (o.a. Provincie), nieuwe Kennisbank OPEN, nieuwe Museumnorm 2025 en vernieuwde procedure Museumregister (voor geregistreerde musea).	

Publieksarcheologie: Beach Archaeology tijdens de Nationale Archeologiedagen op strand Oranjezon.

2. Thema: Participatie en publiekverbreding

Activiteiten die zijn gericht op het behouden, toegankelijk maken en benutten van erfgoed en het stimuleren van erfgoedparticipatie.

Immaterieel erfgoed

Onderdeel	Taken	Toelichting
Volkscultuur en streektaalen	- Organiseren van maximaal 2 vertelavonden (afhankelijk van behoefte). - Zorgdragen voor duurzaam behoud van de verhalen en er uit voortvloeiende resultaten.	De vertelavonden dragen bij aan het levend houden streektaalen en voorzien bovendien in een sociale functie.
Voortgang t/m Q1	- Afgerond: 3 vertelavonden/-middagen i.s.m. Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen. - 18/3: MFC De Statie Sas van Gent, Ledeltheater Oostburg. 20/3: Bibliotheek Hulst. - Deelnemers: Sas van Gent, 5 vertellers, 46 bezoekers; Oostburg 4 vertellers, 19 bezoekers; Hulst 4 vertellers, 52 bezoekers.	Onderzoek naar het ontsluiten en bewaren van verhalen (in streektaal) in de Geluidsbank Zeeland i.s.m. ZB Bibliotheek van Zeeland.
Voortgang t/m Q2	- 12/6 zijn een aantal verhalen in dialect van Wereldverteldag 2025 opgenomen. I.s.m. met de ZB worden deze verhalen duurzaam bewaard en ontsloten in Geluidsbank Zeeland / Collectie Zeeland.	Naast studio-opname zijn ook thuisopnames gemaakt. We werken aan een stappenplan om verhalen door mensen zelf te laten opnemen. Dit is laagdrempelig en vergroot de mogelijkheden.
Voortgang t/m Q3	- Presentatie in ZB Geluidsbank Zeeland; publicatie in magazine Zeeuws Erfgoed. - Verkenning Wereldverteldag 2026: o.a. ZB, Jeugdtheaterschool Zeeland, Zeeuwse dialectenvereniging. - Workshop streektaal i.s.m. Virus Grafiek tijdens de Wetenschapsdag in ZB.	
Voortgang t/m Q4	- Voorbereiding Wereldverteldag 2026: provinciebrede uitrol (3 regio's).	
Levend houden van Immaterieel Erfgoed	- Helpdeskfunctie. - Inventariseren van immaterieel erfgoed en de kwetsbaarheid daarvan. - Verbinden van organisaties en individuen die zich bezighouden met kwetsbaar immaterieel erfgoed. - Advies uitbrengen aan organisaties hoe immaterieel erfgoed in leven gehouden kan worden.	Helpdeskfunctie voor o.a. Straô-comités, verenigingen voor ringrijden en streekdracht. Maar ook van vrijwilligers, culturele organisaties die met immaterieel erfgoed aan de slag willen. Immaterieel erfgoed wordt ook wel levend erfgoed genoemd omdat het functioneert binnen een

		groep/community in een samenleving. Het is daarmee dynamisch, wat inhoudt dat het ook kan veranderen of ophouden te bestaan. Zaak is dan om de kennis tijdig te borgen zodat onderzoek mogelijk blijft.
Voortgang t/m Q1	- Helpdeskfunctie, doorlopend. - Begeleiding ringrijders bij borgingsvraagstuk en de aanvraag voor bijschrijving in de Inventaris. - Contact Strao-comite's versterking onderlinge samenwerking. - Contact met Nicole van Dijk kwartiermaker Netwerk Levend Erfgoed over verbinding binnen een landelijk netwerk.	Samenwerking met KIEN wordt geïntensiveerd, de rol van het Erfgoedhuis binnen het borgingstraject wordt verder onderzocht. Vervolg Netwerk Levend Erfgoed wordt samen met Provincie opgepakt.
Voortgang t/m Q2	- N.a.v. een bezoek aan de eendenkooi in Anna Jacobapolder een artikel voorbereid over immaterieel erfgoed (het kooikersambacht) voor magazine Zeeuws Erfgoed. - Advies over projectfinanciering en netwerk aan diverse gemeenschappen. - Contact (samen met Provincie) met de kwartiermakers Netwerk Levend Erfgoed: kansen voor proeftuinen, nieuwe erfgoedgemeenschappen, samen beleid maken. Voorbereiden van erfgoed-ontmoetingsafels. Zie ook bij 2: Erfgoedtafels.	
Voortgang t/m Q3	- Helpdeskfunctie, doorlopend. - Voorbereiding Kennisdag Immaterieel Erfgoed op gemeentelijk niveau op 26/11 in Brouwershaven i.s.m. KIEN en Provincie. - Voorbereiding Tafelgesprek Netwerk Levend Erfgoed op 13/11 in Middelburg. - Begeleiden van 2 erfgoedgemeenschappen bij de toetreding aan de nieuwe landelijke inventaris immaterieel erfgoed (Perenverkoop Burgh-Haamstede, Zeeuwse ringrijders). - Gesprekken borging en publieksbereik met erfgoedgemeenschappen, o.a. Zeeuwse Streekdrachtenvereniging, Stichting Travalje en Stichting Werkend Trekpaard. - Onderzoeksfase: inventarisatie kwetsbaar immaterieel erfgoed.	
Voortgang t/m Q4	- Helpdeskfunctie, doorlopend. - 26/11 Kennisdag Immaterieel Erfgoed op gemeentelijk niveau georganiseerd, i.s.m. Steunpunt, KIEN en Provincie. - 13/11 Tafelgesprek Netwerk Levend Erfgoed organiseert i.s.m. NLE.	

	- Inventaris KIEN: Zeeuwse Ringrijdersvereniging, Perenverkoop, Zeeuwse fruitwijn maken. - Onderzoek 'Kwetsbaar Immaterieel Erfgoed', incl. voorstel van monitor immaterieel erfgoed 2026 en verder. - Advies Provincie en adviesbureau Bruggerbouwers over immaterieel erfgoedgemeenschappen.	
--	--	--

Verdrag van Faro

Het verdrag van Faro stimuleert participatie van de bevolking. Vaak zijn er wel ideeën, maar kunnen die een steuntje in de rug gebruiken om tot uitvoering te komen. Erfgoed Zeeland kan dit steuntje bieden.

Onderdeel	Taken	Toelichting
Erfgoedtafels	- Opzetten vier Faro-erfgoedtafels. - Ondersteunen van minimaal twee projecten om tot een aanvraag te komen.	Aan erfgoedtafels kunnen ideeën voor projecten gepitcht worden. Anderen aan tafel reageren op de ideeën om de projecten sterker te maken. Landelijk zijn verschillende fondsen voor participatie beschikbaar met relevante regelingen. Deze worden uitgenodigd aan tafel. Op basis daarvan plannen inventariseren, participatie en samenwerking stimuleren en ondersteuning bieden bij het komen tot concrete aanvragen (met projectplannen aansluiting zoeken op de erfgoedlijnen).
Voortgang t/m Q1	- Voorverkenning erfgoedtafel Atlantikwall	

Voortgang t/m Q2	- Verkennend gesprek Netwerk Levend Erfgoed (en Provincie Zeeland), Samen ontwikkelen we een erfgoedontmoet tafel voor nieuwe erfgoedgemeenschappen (najaar 2025). - Verkennend gesprek met het Fonds voor Cultuurparticipatie om samen een erfgoedtafel te organiseren gekoppeld aan een regeling cultuurbeoefening, incl. Erfgoed: educatie, co-creatie, gemeenschappen (2026) en talentontwikkeling. Planning: november 2026 i.v.m. openstelling regeling voor gemeenschappen. - Gebleken is dat vier Faro-erfgoedtafels niet realistisch is. In afstemming met de Provincie is overeengekomen het aantal terug te brengen naar twee en het vrijkomende budget op een andere wijze in te zetten.	
Voortgang t/m Q3	- Organisatie van twee Erfgoedtafels op 1/12 en 3/12 in Axel en Goes. - Afstemming Fonds Cultuurparticipatie, regeling erfgoedgemeenschappen 2026. - Afstemming Cultuurkwadraat, bijdrage vanuit fonds in de regio (FCP). - Inhoudelijk programma voor startbijeenkomst ZEC op 25/11.	
Voortgang t/m Q4	- 1/12: Erfgoedtafel in Axel i.s.m. Cultuurkwadraat en FCP: 18 deelnemers, 6 pitches. - 3/12: Erfgoedtafel in Goes i.s.m. Cultuurkwadraat en FCP: 19 deelnemers, 6 pitches. - 3 adviesgesprekken en trajectbegeleiding richting FCP: Roosevelt Stichting, Stichting Zeelanding, MuZEEum Vlissingen (doorlopend in 2026).	
Nieuw publiek	- Verkenning naar hoe de Zeeuwse erfgoedsector meer divers en inclusiever te maken.	
Voortgang t/m Q1	- Deelname inspiratiedag DT&I – Culemborg 16/1. - Deelname landelijke overleg DT&I 10/3. - Gesprek met projectleider inclusiviteit en diversiteit Erfgoed Brabant over hun interne traject.	
Voortgang t/m Q2	- Bureauonderzoek. - Samenwerking LinC Interventure: verkennend gesprek LKCA over Code Diversiteit & Inclusie, onderzoek best-practice uit erfgoedsector in Zeeland. - Deelname gesprek/onderzoek Mina & Mevrouw: Vrouwenliefde in Zeeland. - Deelname netwerk DT&I op 3/6.	

Voortgang t/m Q3	- Bureauonderzoek. - Deelname landelijk overleg DT&I 23/9. - Overleg over richting van onderzoek met beleidsmedewerker van de Provincie.	
Voortgang t/m Q4	- Bureauonderzoek. - Oplevering in overleg met Provincie verschoven naar 2026.	

Vrijwilligers

Voor de Zeeuwse erfgoedsector zijn vrijwilligers essentieel. Erfgoed Zeeland ondersteunt vrijwilligers op verschillende manieren.

Onderdeel	Taken	Toelichting
Ondersteuning van vrijwilligersorganisaties	Secretariële en inhoudelijke ondersteuning van acht vrijwilligersorganisaties: - Platform Maritiem Erfgoed Zeeland; - Provinciaal Molenoverleg; - Stichting Oude Zeeuwse Kerken; - Boerderijstichting Zeeland; - Bond Heemschut Zeeland; - Archeologische Werkgroep Nederland, afd. Zeeland; - Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen (KZGW); - Werkgroep Industrieel Erfgoed Zeeland, Zeeuwse Erfgoed Coöperatie (ZEC). - ZEC Erfgoedvrijwilligersdag.	Organisaties wordt de mogelijkheid geboden bij EZ te vergaderen. EZ zorgt voor verslaglegging. Verdeling van inzet op gebied van kennis gebeurt op basis van behoefte en evenredigheid tussen organisaties. Ondersteuning wordt geboden bij de organisatie van de vrijwilligersdag.
Voortgang t/m Q1	- ZEC-LV bij Stichting Behoud Hoogaars (SBH). - ZEC-website realisatie van start. - Projectaanvragen 2025 zijn in samenspraak leden goedgekeurd. - Advisering zie ook bij 1: Steunpunt. - Secretariële ondersteuning, doorlopend.	
Voortgang t/m Q2	- ZEC-ALV Boerderijstichting Hofstede 's Gravenhoek: presentatie boerderijenexpertteam, toelichting Uitvoeringsagenda cultuur & erfgoed. - Begeleiden van projectaanvragen richting subsidieaanvraag (SBH, Zeeuwse Streekdrachten, VZM, Heemschut).	

	- ZEC-website vormgevingstraject is afgerond, data deelnemers opgevraagd. - Secretariële ondersteuning, doorlopend.	
Voortgang t/m Q3	- ZEC-gesprekken organisaties (16 leden) ondersteuningsbehoefte, gesprekken over o.a. visie, borging, projecten en communicatie. - ZEC Erfgoedvrijwilligersdag voorbereiding voor 5/11 in Polderhuis Westkapelle.	
Voortgang t/m Q4	- ZEC Erfgoedvrijwilligersdag: 5/11, Polderhuis Westkapelle - Advies over samenwerkingsprojecten en begeleiden van de ZEC-subsidieaanvragen Provincie Erfgoeddoebus en ZEC Coöperatie in verbinding. - Secretariële ondersteuning, doorlopend.	
Erfgoedvrijwilliger	- Samenwerking met landelijk platform Erfgoedvrijwilliger.nl	
Voortgang t/m Q1	- Deelname aan online landelijke bijeenkomst Erfgoedvrijwilliger: 6/2. - Workshop Meedoenbalies: 21/1. - Landelijke kennisdeling Expeditie nieuwe gezichten 25/2. - Participatiecoach: doorlopend via persoonlijke contacten, beantwoorden helpdeskvragen, specifieke kennis is gedeeld vanuit verschillende landelijke netwerken en er is input geleverd bij cursusaanbod 2025.	
Voortgang t/m Q2	- Deelname meta-expeditie Expeditie Nieuwe Gezichten. - Deelname aan Netwerkevent vrijwillige inzet – Stoomtrein Goes-Borsele. - Verkennend gesprek over vervolg project en samenwerking EZ (uitleg Expeditie Nieuwe gezichten).	
Voortgang t/m Q3	- Deelname meta-expeditie Expeditie Nieuwe Gezichten 1/9, 22/9. - Livegang toolkit Erfgoedvrijwilliger.	
Voortgang t/m Q4	- Verkenning samenwerking Expeditie Nieuwe Gezichten met Erfgoed Brabant. - Participatiecoach: doorlopend via persoonlijke contacten, beantwoorden helpdeskvragen, specifieke kennis is gedeeld vanuit verschillende landelijke netwerken. - Actief onder aandacht brengen van vacaturebank Erfgoedvrijwilliger.nl. - Beheren van vacaturebank. - Actief onder aandacht brengen van kennisplatform.	
Voortgang t/m Q1	- Doorlopend activiteiten.	

Voortgang t/m Q2	- Doorlopend activiteiten.	
Voortgang t/m Q3	- Doorlopend activiteiten.	
Voortgang t/m Q4	- Doorlopend activiteiten.	
Contact- en inspiratiedag	- Organiseren van een (themagebonden) Kennis- en inspiratiedag Erfgoed Zeeland.	Op de contact- en inspiratiedag, de Erfgoed Ontmoetdag ontmoeten vrijwilligers, professionals en bestuurders uit het hele erfgoedveld elkaar. Door dit te koppelen aan een thema kan er duidelijk richting worden gegeven aan de inhoud. Ontmoeting en interactie zijn belangrijker dan het aanbieden van informatie.
Voortgang t/m Q1	- Op 22/5 staat de Erfgoed Ontmoet dag gepland in de Grote Kerk in Brouwershaven en het oude stadhuis. Het thema is Creatief met erfgoed. Er komen 3 sprekers en we organiseren 5 workshops.	KIEN verzorgt een workshop immaterieel erfgoedbeleid.
Voortgang t/m Q2	- De contactdag op 22/5 bood volop ruimte voor inspiratie, verrassende inzichten en het leggen van nieuwe verbindingen tussen erfgoed en creatieve praktijk. De opkomst was ruim 90 - van vrijwilligers en museummedewerkers tot beleidsmakers en wethouders. Zie terugblik.	
Voortgang t/m Q3	- N.v.t, zie Q2.	
Voortgang t/m Q4	- N.v.t, zie Q2.	

Publieksarcheologie

Activiteiten gericht op het betrekken van het publiek bij de archeologie. Deels zijn dit lopende of terugkerende activiteiten projecten, deels nieuwe initiatieven.

Onderdeel	Taken	Toelichting
Beach Archaeology	- Projectcoördinatie. - Afstemming partners en vrijwilligers. - Opzetten & onderhouden website. - Organiseren bijeenkomsten. - Bijwonen Faro-bijeenkomsten. - Opstellen eindrapportage.	Afronding subsidieaanvraag Faro-project cf. subsidiebeschikking en borging van de activiteiten onder de vlag van de ArcheoHotspot (zie verderop) om juist ook de community in stand te houden.
Voortgang t/m Q1	- Faro-team is ingelicht dat project niet gereed/afgerond is op 31/3 waarop akkoord is gegeven. - Website: opdracht voor de bouw is gegeven. - Visualisatie vlootstation: wetenschapskamer UGG Schelde Delta is aangehaakt, bijeenkomst op 12/2. - HZ Nexus: studenten ontwikkelen een app voor registratie vondsten op het strand. - Vondstenbrievenbus: gaat geplaatst worden bij Camping Oranjezon, strandpaviljoen Banjaardstrand en strandpaviljoen View (aangekocht door TenneT). - Samenwerking met project Het Groene Strand van Het Zeeuwse Landschap. - 17/1: sessie met RCE e.a. over of onderzoek door vrijwilligers wel/niet onder KNA valt.	
Voortgang t/m Q2	- Visualisatie van het grote landschap is klaar. Er is nog budgetruimte om inzoombeelden te maken. Dit wordt in de loop van het jaar verder opgepakt. - HZ Nexus: de twee groepen studenten hebben hun app om strandvondsten eenvoudig te melden en te registreren met succes opgeleverd. Dit is opgepikt door Omroep Zeeland met radio, tv en internetberichten. Zie nieuwsbericht. - Website: de website is gebouwd, er is een training gegeven in de wordpress. Het vullen met tekst en beeld moet nog gaan starten. - Vondstenbrievenbus: feitelijke uitvoering wacht op afronding visualisatie en website. Nu deze heel ver zijn, is gestart met het maken van een ruw ontwerp, dat aan de partners voorgelegd zal worden. - Het Groene Strand: 21/5 is een workshop over het herkennen van archeologische vondsten gegeven aan vrijwilligers van Het Groene Strand.	

	- Raakvlak Brugge wil een strandarcheologieproject opzetten rond het Zwin, aan beide zijden van de grens, vertrekkend vanuit het verzamelen van afval. Het subsidieverzoek aan Scheldemondfonds is ingediend. Cultuurforum Aardenburg en Erfgoed Zeeland zijn partners. - Bijdrage aan Van Malta naar Faro; afgerond. - Publiekscommunicatie: met KZGW is afgesproken om later in 2025 de voorbereidingen te starten voor een boek over strandzoeken. Met uitgeverij Syndikat en Provincie is gesproken over een deel over Zeeland, in de stripreeks De Romeinen. Syndikat dient een subsidieverzoek in. - Nationale Archaologiedagen: 14/6 stond team Strandarcheologie Zeeland op strand Oranjezon, in een samenwerking met Unesco Geopark Scheldedelta en Juttifrutti. Zie terugblik. - Vondstmeldingen: er worden strandvondsten geschonken aan EZ. Hiervan moeten pakbonnen gemaakt worden. De eerste pakbon is naar de depotbeheerder gestuurd en in afwachting van akkoord.	
Voortgang t/m Q3	- De gezamenlijke subsidieaanvraag voor een Zwinstrandproject met Raakvlak Brugge en Cultuurforum Aardenburg is gehonoreerd. - Met Gemeente Veere en Het Zeeuws Landschap is overleg over mogelijkheden voor een informatiebord op het beleefpad dat ontwikkeld wordt op de strandovergang bij Oranjezon. - Er is een start gemaakt met de rapportage.	
Voortgang t/m Q4	- Het activiteitenverslag van Beach Archaeology is opgesteld. Deze is naar de RCE verstuurd als verantwoording voor de subsidie. - De website voor Beach Archaeology is in opbouw.	
Erfgoed Gezocht	- Meldpunt in stand houden voor meldingen uit het publiek van archeologische sporen gezien op luchtfoto's, etc. - Evaluatie en/of controle in het veld van de meldingen. - Test-case uitvoeren van onderzoek met drones voor snelle grootschalige survey door en met vrijwilligers.	Voor dit onderdeel van het project gaat het nu nog niet om actieve werving van nieuwe zoekers, maar om het behandelen van meldingen door zoekers die nu al actief zijn. Voor het onderdeel publiekspilotdrones wordt samenwerking gezocht met o.a. de WAD, Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ),

		AWN Nederlandse Archeologievereniging afdeling Zeeland en/of Artefact.
Voortgang t/m Q1	65 meldingen van een particulier verwerkt (op basis van luchtfoto's, AHN en satellietbeelden). Deze zijn alle in Archis ingevoerd.	
Voortgang t/m Q2	- In het prestatieaanbod is opgenomen dat we een proef doen met het verkennen van vondstmeldingen van luchtfotosporen met drones. Er is, in samenwerking met het ADC Archeologie, gezocht naar manieren om dit uit te voeren. Dat blijkt nog lastig, de techniek is nog niet voldoende ontwikkeld. We bekijken of we een aanvraag bij een innovatiefonds kunnen doen om verschillende technieken en camera's te testen. - Met een vrijwilliger die veel luchtfoto's meldt is afgesproken dat we een ArcheoHotspot-activiteit gaan starten rond het zoeken naar sporen op luchtfoto's. Er zijn gesprekken met de ZB om dit te faciliteren.	
Voortgang t/m Q3	- Inmiddels zijn er in totaal 73 meldingen. - Met ADC wordt gezocht naar een haalbare manier om met behulp van weerstandsmeting dan wel bijzondere camera's onder drones, een proef uit te voeren om meldingen o.b.v. luchtfoto's in het veld te kunnen controleren.	
Voortgang t/m Q4	Het uitvoeren van een test met bijzondere camera's onder een drone, om meldingen van luchtfoto's in het veld te controleren, bleek niet haalbaar. Ook omdat de betrokken vrijwilligers geen mogelijkheden hadden om mee te doen.	
Nationale Archeologiedagen	- Organiseren voorbereidende bijeenkomst met partners. - Vorbereiding en uitvoering publieksactiviteit 'Dorpen met een verleden' op locatie.	Doelstelling is breed uitdragen van de Zeeuwse archeologie door heel de provincie. Daarom zijn activiteiten in opeenvolgende jaren op andere locaties. Partners in ieder geval: UCR University College Roosevelt, AWN, KZGW, WAD, OAS Archeologie, adviseurs archeologie Zeeuwse gemeenten, Provincie.
Voortgang t/m Q1	Meerdere overleggen gevoerd m.b.t. locaties en uitvoering.	

	- Voorbereiding excursie verdronken Nieuwlande 13/6. - Voorbereiding publiekactiviteit met o. a. Romeins fort bouwen bij Oranjezon 14/6. - Voorbereiding veldwerk oktober bij Nieuwerkerk (IVO-O), op zoek naar plaats en contouren van een kasteel.	
Voortgang t/m Q2	- 14/6: Beach Archaeology tijdens Nationale Archeologiedagen (NAD) op strand Oranjezon. Zie terugblik. - Dorpen met een verleden: tijdens de NAD is de inschrijving opengesteld voor mensen die mee willen doen met het publieksonderzoek in Nieuwerkerk. Na publiciteit door de PZC (zie nieuwsbericht) in een weekend liep het aantal inschrijvingen direct op tot 57, de inschrijving is stopgezet, de laatste 27 inschrijvers zijn op een wachtlijst geplaatst. - Dorpen met een verleden: voor de eerste 30 inschrijvers is op 25/6 een informatieavond gehouden in het gemeentehuis van Zierikzee. Dit werd opgepikt door Omroep Zeeland. Zie nieuwsbericht. - Dorpen met een verleden: ook het tv-programma Editie NL, van RTL4 heeft belangstelling. Zij wil een reportage maken in oktober tijdens het veldwerk. - Stadhuis museum Zierikzee wil een expo over Nieuwerkerk gaan vormgeven.	
Voortgang t/m Q3	- Dorpen met een verleden: het Archeologisch Bureauonderzoek is uitgevoerd, het conceptrapport is voorgelegd aan de adviseur bevoegd gezag (gemeente Schouwen-Duiveland) en aan de opdrachtgever (Provincie). Een deel van de vrijwilligers heeft bijgedragen door op zoek te gaan naar historische informatie. De archivaris voor Schouwen-Duiveland van het Zeeuws Archief heeft dat ondersteund met een workshop Archiven. Het Plan van Aanpak voor het veldwerk is voorgelegd aan bevoegd gezag en aan opdrachtgever.	
Voortgang t/m Q4	- Er zijn drie veldwerkdagen uitgevoerd (20/10, 29/10, 18/11). Op de eerste dag is een kartering uitgevoerd en een weerstandsmeting, Op de tweede dag zijn boringen gezet. Op de derde dag zijn profielputjes geplaatst. De vrijwilligers hebben onder toezicht van twee senior KNA archeologen de werkzaamheden uitgevoerd. De eerste bevindingen zijn in Archis gezet. Zie terugblik.	
Zeeuwse Archeologiedag	- Organiseren Zeeuwse Archeologiedag (ZAD) voor en door vrijwilligers, professionals en geïnteresseerden.	
Voortgang t/m Q1	- Voorbereiding nog niet gestart.	

Voortgang t/m Q2	- De ZAD wordt benut om de rapportage van het onderzoek naar de rituele kuil in Grijskerke onder de aandacht te brengen.	
Voortgang t/m Q3	- Het programma is rond, de locatie is vastgelegd. De mogelijkheid om in te schrijven is gestart. Persbericht is verstuurd.	
Voortgang t/m Q4	- De ZAD is uitgevoerd op zaterdag 25/10, in de ZB Zeeuwse Bibliotheek. Er waren circa 100 aanwezigen incl. sprekers. Zie terugblik.	
ArcheoHotspot	- Opstarten en coördineren hotspotlocaties (zoals Cultuurforum), het (helpen) organiseren van activiteiten voor het publiek en deelname aan het landelijk netwerk ArcheoHotspots.	Doelstelling is breed uitdragen van de Zeeuwse archeologie en vergroten van maatschappelijk draagvlak voor heel de provincie. Er blijkt draagvlak voor een model met lokale ArcheoHotspots naast een centrale ArcheoHotspot. Onder de centrale ArcheoHotspot vallen ook activiteiten en evenementen, zoals Beach Archaeology en Dorpen met een verleden, waarbij er invulling wordt gegeven aan wetenschappelijk verantwoorde participatie in archeologie.
Voortgang t/m Q1	- Verschillende gesprekken gevoerd die leiden tot de eerste hotspot in Hulst. Zie bericht.	
Voortgang t/m Q2	- Werkgroep Archeologie Hulst opende de eerste Zeeuwse ArcheoHotspot op 16/4. Zie bericht. - Voorbereidingen van een ArcheoHotspot in Cultuurforum Aardenburg zijn in volle gang. Opening is voorzien in augustus. - Voorbereidingen van een ArcheoHotspot in de ZB met het KZGW is gestopt vanwege problemen tussen ZB en KZGW rond bruikleenovereenkomsten. - Voorbereidingen in gang voor een ArcheoHotspot door EZ: Beach Archaeology zal na afronding van het Faro-project verder gaan onder het ArcheoHotspotlabel. Hotspot Erfgoed gezocht en Strandarcheologie-de steentijd zijn in voorbereiding.	
Voortgang t/m Q3	- De ArcheoHotspot Cultuurforum Aardenburg is gestart, rond middeleeuwse	

	ballaststenen die opgegraven werden in Sint Anna ter Muiden. De hotspot werd wetenschappelijk ondersteund door Universiteit Gent. Zie terugblik. Overleg is gestart over een ArcheoHotspot Paleolithische strandvondsten en een ArcheoHotspot Sporen op luchtfoto's.	
Voortgang t/m Q4	De ArcheoHotspot voor paleolithische strandvondsten is in voorbereiding. Afspraken zijn gemaakt met enkele professionals voor de wetenschappelijke component. Er zijn circa 15 mensen die willen meedoen. De ZB wil graag de locatie om niet ter beschikbaar stellen.	
Faro-voorstel Slow Archaeology (nieuw)	In samenwerking met de Gemeente Terneuzen, ADC, Edufact, Provincie, Universiteit Leiden en Stichting ArcheoHotspots is een project ingediend voor een Faro-subsidie. Dit voorstel is een optelsom van sociaal domein, hedendaagse makers en archeologische monumentenzorg.	
Voortgang t/m Q4	De subsidie is niet toegekend. De partners willen bekijken of het budget via andere fondsen kan worden gevonden.	

Publieksbereik

Activiteiten gericht op het kennis laten maken met erfgoed van een breed publiek waarbij de kans moet worden gegrepen om een meer divers en inclusiever publiek aan te spreken.

Onderdeel	Taken	Toelichting
Zeeuws Erfgoed	Uitgave van 2 edities.	
Voortgang t/m Q1	De april-uitgave is voorbereid.	
Voortgang t/m Q2	De april-uitgave is uitgebracht. Er zijn voorbereidingen getroffen voor de uitgave van de najaarseditie.	
Voortgang t/m Q3	De oktober-editie is voorbereid.	
Voortgang t/m Q4	De oktober-editie is uitgebracht. Er zijn voorbereidingen getroffen voor de uitgave van	

	de editie april 2026.	
PopMonument	- Opstellen verhalen bij monumenten waar popmonument plaats heeft.	Onder voorbehoud van doorgang PopMonument 2025.
Voortgang t/m Q1	- Nog geen actie in 1e kwartaal.	
Voortgang t/m Q2	- Geen actie.	Er zal in 2025 geen Zeeuwse editie van PopMonument zijn, wel is Stichting PopMonument in gesprek voor een Zeeuwse editie in 2026.
Voortgang t/m Q3	- Geen actie.	
Voortgang t/m Q4	- Geïnformeerd naar Zeeuwse editie in 2026. Mogelijk dat dit in Hulst wordt georganiseerd. We worden op de hoogte gehouden.	
Open Monumentendag	- Coördineren en motiveren plaatselijke comités. - Gezamenlijke Zeeuwse aftrap organiseren. - Organiseren van rondleidingen in de BB-bunker. - Zichtbaarheid/presentatie van de Monumentenwacht bij een (monumentale) locatie in Zeeland.	De OMD is een jaarlijks terugkerende activiteit waarover EZ graag in gesprek gaat met de Provincie en gemeenten.
Voortgang t/m Q1	- Nog geen actie in 1e kwartaal.	
Voortgang t/m Q2	- De comités zijn benaderd. Conclusie is dat zij verder geen ondersteuning nodig hebben (ze hebben hun programma's zelf samengesteld). Aan een gezamenlijke bijeenkomst bestond eveneens weinig behoefte. Afgesproken is dat we begin volgend jaar kijken of er dan wel behoefte bestaat. - Ter vervanging wordt gekeken of er op 12/9 een extra rondleiding in verdrinken dorp Nieuwlande kan plaatsvinden. - Overige activiteiten zijn in voorbereiding. - Er is geopperd een brede info-campagne in te zetten. Dit is voorgelegd aan de Provincie.	
Voortgang t/m Q3	- 12/9: rondleidingen in de BB-bunker zijn gehouden (4 sessies, 95 bezoekers), de Monumentenwacht was aanwezig bij de kerk van Sint Anna ter Muiden (150 bezoekers),	

	rondleiding op het verdronken dorp van Nieuwlande (38 deelnemers) heeft plaatsgevonden, De info-campagne (on- en offline) is uitgevoerd.	
Voortgang t/m Q4	- Gerealiseerd in Q3.	
Zeeuws Erfgoedplatform (Collectiezeeland.nl)	- Realisatie platform. - Helpdesk. - Vergroten/versterken netwerk. - Verrijken platform. - Uitdragen van platform.	Een nieuwe taak in 2025 is de promotie van Collectiezeeland.nl (o.a via social media).
Voortgang t/m Q1	- Doorlopend. - Opdracht bij communicatiebureau uitgezet voor promotie website. - Workshop publieksvriendelijke beschrijvingen maken: 17/2. - 4x Atlantis-training: 3, 20, 24, 26/2. - Nieuwsbrief maart. - Websitetesten, mankementen oppakken/verhelpen, website vullen. - Tweewekelijks overleg team erfgoedplatform ZB.	
Voortgang t/m Q2	- Doorlopend. - Communicatiestrategie uitgezet bij bureau 10uur: on- en offline campagnes, contentkalender, Google Grants, toolkit-templates e.d. Lancering: oktober 2025. - Nieuwsbrief juni - Website testen, mankementen oppakken/verhelpen, website vullen. - Platform wordt verrijkt met geluidsbank: oral history bronnen (ZB en Watersnoodmuseum). - Tweewekelijks overleg team Erfgoedplatform ZB.	
Voortgang t/m Q3	- Doorlopend - Communicatievoorbereidingen: on- en offline campagnes, contentkalender, Google Grants, toolkit-templates. - Voorbereidingen lancering 2/10: drukwerkverspreiding 24 deelnemers, merchandise, persbericht, organisatie evenement op 4 plekken in Zeeland. - Websitetesten, mankementen oppakken/verhelpen, website vullen. - Tweewekelijks overleg team erfgoedplatform ZB.	
Voortgang t/m Q4	- Doorlopend helpdeskvragen beantwoord en issues met de website verholpen.	

	- Publiekswebsite Collectiezeeland.nl gelanceerd op 2/10. In Groede, Vlissingen en Ouwerkerk een feestelijke lancering met vrijwilligers en persmoment bij Terra Maris in Oostkapelle met gedeputeerde portefeuille erfgoed. Deelnemende musea en pareltjes uit de collectie in de schijnwerpers gezet. - Promotie Collectiezeeland.nl via on- en offlinecommunicatie. Google Grants-advertenties op social media. Meerdere keren per week content plaatsen op Instagram en Facebook: deelnemer in de spotlight, een object uit de collectie of koppeling met de actualiteit. - Museum Het Belfort ondersteund bij opstarten collectieregistratie. - Overleg met nieuwe deelnemers: o.a. Stadhuismuseum Zierikzee, Erfgoed van Goes en Historisch Museum De Bevelanden. - Nieuwsbrief november. - Deelnemersbijeenkomst: 2/10 (online). - Tweewekelijks overleg team erfgoedplatform ZB.	
--	--	--

Herdenken en Herinneren

Onderdeel	Taken	Toelichting
WOII	- Landfront Vlissingen: deelname overleggen. - Straits WOII/Atlantikwall: coördineren Zeeuwse bijdrage aan deelprojecten, verspreiden opgedane kennis. - Deelname werkgroep en ondersteunen activiteiten '80 jaar bevrijding' plus communicatie. - Bunkerdag 2025: ondersteunen plus communicatie.	
Voortgang t/m Q1	- Nog geen overleg inzake Landfront. - Afstemming inzake Straits Atlantikwall vooralsnog via e-mail. - 11/1: kick-off bijeenkomst Bunkerdag in den Haag. - 20/1 overleg met Natuurmonumenten inzake Bunkerdag. - 24/3 afstemmingsoverleg Bunkerdag. - 80 jaar bevrijd: 28/2 bezoek filmset Het Grote Offensief.	
Voortgang t/m Q2	- Nog geen overleg inzake Landfront.	

	- (Online) overleg Straits Atlantikwall uitgesteld, nieuwe datum nader te bepalen; wel voorbereidingen voor een netwerktafel Atlantikwall als vervolg op 1/3 en bijeenkomst Zeeland-Vlaanderen met vrijwilligers en bunkerstichtingen voor kennisdeling (beide in september). - 1/5: voorpremière Het Grote Offensief (vanaf 19/6 in de bioscopen). - Communicatie op socials, nieuwsbrief en website over Bunkerdag 24/5.	
Voortgang t/m Q3	- Nog geen overleg inzake Landfront. - Werkbezoek aan particuliere eigenaar bunker Landfront: 23/7. - 6/8: evaluatie met werkgroep Bunkerdag 2025. - 20/8: overleg met Vlaanderen over Trefdag Bunkerliefhebbers op 20/9 in Oostende. - 20/9: Grensoverstijgende trefdag bunkerliefhebbers in Oostende. - Bijeenkomst 17/9 met bunkerstichtingen en Provincie over herdenkingscultuur + vervolgacties 2026. - Organisatie van de Trefdag bunkers en WOII-erfgoed op 20/9 + vervolgafspraken over het versterken van uitwisseling tussen Vlaanderen en Zeeland.	
Voortgang t/m Q4	- Nog geen overleg inzake Landfront - 16/10: overleg Stichting Bunkerbehoud en Provincie over Kaart Cultuurhistorie. - 24/11: overleg Stichting Bunkerbehoud en Erfgoed Zeeland over samenwerking.	
Liberation Route Europe	- Realisatie 'geschenkbankjes'. - 13 LRE-Fietslussen.	Oplevering project 'geschenkbankjes' per 1/5-2025. Stavaza 2024 geschenkbankjes i.o.: Noord-Beveland, Kapelle, Terneuzen, Vlissingen, Borsele, Reimerswaal, Tholen, Sluis Routes i.o.: Borsele, Reimerswaal, Vlissingen.
Voortgang t/m Q1	- Route Reimerswaal: opdracht naar drukker panelen worden wk 16 geleverd. - Teksten gereed opdracht naar vormgever en LRE: Noord-Beveland, Tholen, Terneuzen. - Teksten Vlissingen in uitvoering. - Routes uitgezet Schouwen-Duiveland.	
	- Er zijn voorbereidingen getroffen voor de uitgave van de najaarseditie.	Er zijn voorbereidingen getroffen voor de uitgave van de

		najaarseditie.
Voortgang t/m Q3	- Reimerswaal: route wordt gecontroleerd voor livegang. - 1e oplevering: Borsele, Kapelle Tholen, Noord-Beveland. - Gesprek nabestaanden en gemeente Noord-Beveland.	
Voortgang t/m Q4	- Borsele, Kapelle en Tholen opgeleverd. - Noord-Beveland teksten herzien op verzoek van gemeente en nabestaanden. - Opdracht ontvangen: Sluis en Terneuzen.	
	- Deelname activiteiten raad van toezicht LREF. - Zeelandherinnert.nl/Zeelandremembers.com: redactionele werkzaamheden en stimuleren partners vullen agenda.	
Voortgang t/m Q1	- 10-13/3: deelname LRE Forum Krakau, incl. RvT-vergadering. - 25/3: overleg LRE-audit cie. - 31/3: RvT-vergadering LREF. - Bijhouden aangeleverde activiteiten. <u>Zie onderdeel Zeeland.</u>	
Voortgang t/m Q2	- 10/6: overleg LRE audit cie. - 24/6: RvT vergadering LREF. - Verwerken aangeleverde Zeeuwse activiteiten op Europeeremembers.com.	
Voortgang t/m Q3	- 25/9: overleg LRE, Atlantikwall, Zeelandherinnert.nl, routes en LRE Forum.	
Voortgang t/m Q4	- 4/12: overleg LRE Atlantikwall, Zeelandherinnert.nl, routes en LRE Forum.	

Erfgoededucatie: 'De molen van dichtbij' bij Den Haas in Zierikzee | foto: PC Basisschool Joh Louis de Jonge.

3. Thema: Jeugd en jongeren

De uitvoeringsagenda geeft speciale aandacht aan de relatie tussen erfgoed en cultuur en jongeren. De rol van Erfgoed Zeeland in deze is met name te vinden in de erfgoededucatie. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met Cultuurkwadraat en Cultuur met Kwaliteit (CMK).

Erfgoededucatie

Onderdeel	Taken	Toelichting
Reizen in de Tijd (RidT)	- Verder uitbouwen kennisnetwerk: één bijeenkomst per jaar, Regionale spreekuren (1x per kwartaal). - Verbreden aanbod lessen.	Kennisnetwerk met cultuureducatiebureaus, onderwijs, musea/erfgoedinstellingen. Breder trekken dan alleen musea: andere erfgoedinstellingen en disciplines. Verbinding leggen met Geopark Schelde Delta. In 2025 is er ruimte voor het ontwikkelen van 6-10 lessen, mits ook de CMK-aanvraag van Cultuurkwadraat wordt toegekend.
Voortgang t/m Q1	1 les Restaureren kun je leren opgestart i.s.m. de Monumentenwacht. Pilot op 23/5. Zie bericht. 1 spreekuur Museum Hulst. 4 lessen voor Reizen in de Tijd opgestart i.s.m. Gemeente Veere en Cultuurpunt. - Aangemeld Geoweek: expeditie Veldwerk tussen 12-23/5, onder de paraplu van Geopark Schelde Delta.	
Voortgang t/m Q2	- CMK4-gelden niet toegekend aan Reizen in de Tijd, wel voor het ontwikkelen voor 4 lessen vanuit CMK3, opgestart: - Bezoekles Stichting Behoud Hoogaars. - Bezoekles Het Oude Brandspuithuis. - Bezoekles Het Polderhuis. - Bezoekles Grote Kerk Veere. - Gastles Restaureren kun je leren afgerond + pilot. 2 lessen voor Reizen in de Tijd (erfgoedwandelingen) groep 1/2 en groep 3/4 i.s.m. Gemeente Veere en Cultuurpunt afgerond + pilots. Andere 2 lessen in ontwikkeling. Dit wordt een doorlopende erfgoedlijn. 1 spreekuur Zeeuws Fruitmuseum, Kapelle. - Upgraden van de les Het Veld in! Een bestaande les van EZ die komend schooljaar	

	aangevraagd is. Pilot in juli/augustus. Link met Geo Schelde Delta gemaakt.	
Voortgang t/m Q3	- Bezoekles Het Polderhuis afgerond met pilot. - Bezoekles Grote Kerk loopt. - Bezoekles Oude Brandspuithuis loopt. - Bezoekles Stichting Behoud Hoogaars loopt. - Cursus Van rondleiden naar begeleiden opgezet en loopt, 14 deelnemers. - Les Het Veld in afgerond, wordt al geboekt door scholen. - Start ontwikkeling Molenles. - Verkenning online lessen Cultuursnack. - Verkenning archeologiedag i.s.m. KCE Oosterschelderregio.	
Voortgang t/m Q4	- Bezoekles Grote Kerk Veere afgerond met pilot. - Bezoekles Oude Brandspuithuis afgerond met pilot. - Bezoekles Stichting Behoud Hoogaars afgerond met pilot - Ontwikkeling Molenles loopt. - Cultuursnack overeenkomst per 1 januari 2026 geregeld. - Opzet archeologiedag loopt. - Netwerkbijeenkomst onderwijs/erfgoedveld georganiseerd op 8/12, met 35 deelnemers.	
Geven van gastlessen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs	- Archeoloog in het veld. - Archeoloog in de klas. - Gastles MO-bouwkunde m.b.t. restauratie. - Molenles.	Aanvragen voor rondleidingen door het depot worden doorgegeven aan de provincie en indien mogelijk daar opgepakt.
Voortgang t/m Q1	- 4 lessen Archeoloog in de klas, 85 leerlingen. - 2 Molenlessen op locatie, 18 leerlingen. - 2 uitleningen leskist Schatten en Scherven, 39 leerlingen.	
Voortgang t/m Q2	- 1 les Restaureren kun je leren, 16 leerlingen. - 2 lessen Het veld in, 72 leerlingen	
Voortgang t/m Q3	- 1 les Restaureren kun je leren. 16 leerlingen. - 2 Molenlessen op 1 school 22 leerlingen. - 1 uitlening leskist aan 1 school voor 6 groepen, totaal 180 leerlingen. - 5 gastlessen Archeoloog in de klas op 3 scholen, totaal 88 leerlingen.	

	- 1 gastles aan MBO Scalda door een monumentenwachter, 11 leerlingen.	
Voortgang t/m Q4	- 1 les Restaureren kun je leren aan 1 school, 10 leerlingen. - 1 uitlening leskist aan 1 museum, is achteraf niet gebruikt. - 11 gastlessen Archeoloog in de klas op 6 scholen, totaal 239 leerlingen. - 2 gastlessen Het Veld in op 2 scholen, totaal 46 leerlingen.	

Talentontwikkeling: 'Conserveren kan je leren: papier, leer en perkament' bij Boekrestauratie De Valk in Middelburg.

4. Thema: Makersklimaat en kennisontwikkeling

Dit onderdeel gaat over versterking van de professionele erfgoedbeoefening. Deels is het de verdere ontwikkeling van kennis en vaardigheden bij deze professionals. Daarnaast gaat het ook om het ontwikkelen van nieuwe (nog niet bestaande) kennis over Zeeland.

Talentontwikkeling

Onderdeel	Taken	Toelichting
Deskundigheidsbevordering erfgoedorganisaties	Organiseren van 8 trainingen namens de VZM (budget VZM wordt ingezet voor inhuur docenten, zaalhuur): organiseren, deels geven en deels ontwikkelen van deze trainingen (IKS).	De onderwerpen worden (mede) aangedragen door de VZM/ZEC (het veld), omdat zij als geen ander op de hoogte zijn waaraan behoefte is. Afhankelijk van het onderwerp wordt de cursus ingekocht (via budget VZM) of zelf verzorgd. De cursussen zijn niet gecertificeerd.
Voortgang t/m Q1	- Cursusaanbod, brochure en aanmeldpagina op website EZ. 24/3: Klantgerichtheid Museum Veere, 11 cursisten. 25 maart Rondleiden Industrieel Museum Zeeland, 12 cursisten.	
Voortgang t/m Q2	- Communicatie en organisatie cursusaanbod 26/5: Storytelling voor erfgoedorganisaties, 15 cursisten. 3/6: Fair Practice Code geannuleerd vanwege onvoldoende belangstelling 2 en 16/6: Fondsenwerving, 12 cursisten. 23/6: PR-teksten schrijven, 5 cursisten.	
Voortgang t/m Q3	- Communicatie en organisatie cursusaanbod 25/8: Van missie en visie naar een strategisch plan, 3 cursisten. 1/9: Omgaan met museumobjecten, 7 cursisten. 8 en 22/9: Sociaal-maatschappelijke impact van erfgoedinstellingen (geannuleerd vanwege onvoldoende belangstelling). 25 en 26/9: Conserveren kan je leren: papier, leer en perkament, 7 cursisten.	
Voortgang t/m Q4	- Communicatie en organisatie cursusaanbod 6/10: Basisregistratie erfgoedcollecties, 7 cursisten. 28/10: Communicatiestrategie voor erfgoedorganisaties, 10 cursisten. 4 en 18/11: Samen nieuwe vrijwilligers vinden (verplaatst naar 24/3 en 7/4 2026 vanwege onvoldoende aanmeldingen). 24/11: Fotograferen van objecten, 10 cursisten.	

Erfgoed als culturele praktijk	- In 2023 is een samenwerkingsproject met de creatieve industrie uitgevoerd dat perspectief biedt voor voortzetting. Hierover zal nader overleg nodig zijn, mogelijk in de vorm van een opdracht.	
Voortgang t/m Q1	- Nog geen actie op ondernomen. Dit wordt vanaf 2e kwartaal opgepakt.	
Voortgang t/m Q2	- Eerste verkenning naar concept 'Maak erfgoed', waar we creatievelingen, ambachtslieden en makers willen koppelen aan erfgoed en publiek. Onder 'Maak erfgoed' willen we erfgoedateliers, een erfgoedfestival en erfgoedlabs scharen.	
Voortgang t/m Q3	- Verkenning loopt	
Voortgang t/m Q4	- 'Maak erfgoed' is als pilot gestart in de vorm van de Erfgoed-Doe Bus in samenwerking met ZEC.	

Archeologisch onderzoek

Erfgoed Zeeland heeft de afgelopen decennia meerdere archeologische projecten uitgevoerd waarvan nog geen rapport is verschenen en waarvan de vondsten (soms) nog niet zijn aangeleverd bij het Archeologisch depot.

Onderdeel	Taken	Toelichting
Project Saeftinghe-Marlemont (1995-2020)	- Opstellen archeologisch rapport. - Deponeren vondsten en documentatie.	Rapport is deels geschreven. Vondsten zijn genummerd en getekend. De vondsten moeten nog in een database worden ingevoerd.
Voortgang t/m Q1	- Taak in uitvoering.	
Voortgang t/m Q2	- Taak in uitvoering.	
Voortgang t/m Q3	- Taak in uitvoering.	
Voortgang t/m Q4	- Taak in uitvoering.	

Project Saeftinghe-de Noord (2009-2021)	- Opstellen archeologisch rapport. - Deponeren vondsten en documentatie.	Vondsten- en sporenlijsten bijwerken. Rapport tekstueel nog iets aanpassen.
Voortgang t/m Q1	- Taak in uitvoering.	
Voortgang t/m Q2	- Taak in uitvoering.	
Voortgang t/m Q3	- Taak in uitvoering.	
Voortgang t/m Q4	- Conceptrapport aangeleverd bij het bevoegd gezag.	
Rilland-Kreekrakpolderdijk (2012)	- Opstellen archeologisch rapport. - Deponeren vondsten en documentatie.	Uitwerking is voltooid. Rapport is in concept gereed. Eindredactie door vrijwilliger onder verantwoordelijkheid van EZ.
Voortgang t/m Q1	- Nog geen actie.	
Voortgang t/m Q2	- Conceptrapport gereed.	
Voortgang t/m Q3	- Conceptrapport gereed.	
Voortgang t/m Q4	- Conceptrapport aangeleverd bij bevoegd gezag.	
's-Heer Arendskerke-Poldersedijk (2014)	- Opstellen archeologisch rapport. - Deponeren vondsten en documentatie.	Uitwerking is voltooid. Rapport is in concept gereed. Eindredactie (vooral tekstueel) en opmaak.
Voortgang t/m Q1	- Nog geen actie.	
Voortgang t/m Q2	- Taak in uitvoering.	
Voortgang t/m Q3	- Conceptrapport gereed.	

Voortgang t/m Q4	- Conceptrapport aangeleverd bij bevoegd gezag.	
Heinkenszand-Oude Kraaijertsedijk (2015)	- Opstellen archeologisch rapport. - Deponeren vondsten en documentatie.	Uitwerking is voltooid. Rapport is in concept gereed. Eindredactie en opmaak rapport.
Voortgang t/m Q1	- Nog geen actie.	
Voortgang t/m Q2	- Taak in uitvoering.	
Voortgang t/m Q3	- Taak in uitvoering.	
Voortgang t/m Q4	- Conceptrapport aangeleverd bij bevoegd gezag.	
Verdronken dorp Nieuwlande (2024-2025)	- Veldwerk 2024 fase 1 afgerond. - Veldwerk 2025 fase 2 uitvoeren. - Eerste bevindingen.	
Voortgang t/m Q1	- Taak in uitvoering.	
Voortgang t/m Q2	- Taak in uitvoering.	
Voortgang t/m Q3	- Taak in uitvoering. Veldwerk fase 2 is afgerond. De eerste bevindingen zijn ingediend op 29 september 2025.	
Voortgang t/m Q4	- Taak in uitvoering	
Verwerken achterstand in vondstmeldingen en schenkingen	- Controle en registratie van oude vondstmeldingen en schenkingen.	Voor het wegwerken van de historische achterstand (tenminste 115 meldingen/schenkingen) is geen capaciteit beschikbaar en zal extern moeten worden belegd.
Voortgang t/m Q1	- Taak in uitvoering.	

Voortgang t/m Q2	- Taak in uitvoering.	
Voortgang t/m Q3	- Taak in uitvoering door een medewerker van ADC ArcheoProjecten, i.s.m. met een adviseur archeologie van EZ. De meeste meldingen en schenkingen zijn inmiddels verwerkt.	
Voortgang t/m Q4	- Taak in uitvoering door een medewerker van ADC ArcheoProjecten, i.s.m. met een adviseur archeologie van EZ. De meeste meldingen en schenkingen zijn inmiddels verwerkt. Door overmacht is hierin vertraging ontstaan. Afronding geschiedt begin 2026.	

Nieuw erfgoed: kracht van streektaal en muziek tijdens een Buutndieker Sessie bij De Spot in Middelburg.

5. Thema: Innovatie en transitie

Activiteiten gericht op het zoeken van nieuw erfgoed of van nieuwe combinaties van erfgoed.

Nieuw erfgoed

Onderdeel	Taken	Toelichting
Organiseren van muziekworkshops met jongeren (Buutndieker Sessies)	Zeeland-breed 4 workshops organiseren, gericht op jongeren met 4 Zeeuwse poppodia. (IKS: projectmanagement, sturen op inhoud, communicatie).	De workshops dragen bij aan talentontwikkeling waarbij meteen de Zeeuwse taal in een ander daglicht wordt geplaatst en wordt gestimuleerd. (Onder voorbehoud van goedkeuring aanvraag bij Provincie).
Voortgang t/m Q1	Eerste workshop staat gepland op 23/4 bij De Spot in Middelburg.	
Voortgang t/m Q2	4 workshops afgerond: 23/4 bij De Spot in Middelburg, 14/5 bij Amacitia in Kloetinge, 15/5 bij Toonbeeld in Terneuzen, 22/5 bij De Vrijbouter in Zierikzee 22/5 inspiratieworkshop Erfgoed Ontmoetdag in Brouwershaven.	Evaluatie staat gepland voor 17/7.
Voortgang t/m Q3	Met overig budget organiseren we een workshop met het Scheldemonddcollege, voor de muziekklas met HAVO/VWO leerlingen; op 3/11.	
Voortgang t/m Q4	3/11 Workshop Buutndiekers in de klas: Scheldemondd College .	Pilotedities voor educatieproject Buutndiekers in de klas > doelgroep jongeren. Zeer positieve reacties vanuit leerlingen en docenten.
Onderzoek doorontwikkelen en mogelijk uitvoeren plan 'Oude taal, nieuwe streken'	- Samen met de stuurgroep (bestaande uit medewerkers EZ en muzikanten) onderzoeken of het projectplan 'Oude taal, nieuwe streken' doorontwikkeld kan worden en uitvoeren. 17/7: doornemen mogelijkheden voor aanvraag bij FCP.	In Zeeland zijn nieuwe Zeeuwen neergestreken, die op basis van taal en muziek een verbinding (willen) maken met Zeeland. Het is ook tijd voor nieuwe streken; waaronder workshops en fusion songs. Het Zeeuws is tanende en met 'nieuwe streken', waaronder workshops en fusion songs, met het Zeeuws als uitgangspunt, willen we een nieuw,

		jonger publiek bereiken. Verschillende fondsen hebben belangstelling getoond. Voorwaarde van dit plan is een toegekende subsidie van het FCP. Zij komen in 2025 met nieuwe regelingen waarin dit plan naar verwacht goed zal passen (er zijn al gesprekken met hen geweest).
Voortgang t/m Q1	- Afgerond. Bij FCP is navraag gedaan. Het blijkt dat de huidige subsidieregelingen onvoldoende aansluiten bij dit thema.	
Voortgang t/m Q2	- N.v.t.	
Voortgang t/m Q3	- N.v.t.	
Voortgang t/m Q4	- Adviesgesprek Cultuurpunt Walcheren over lesaanbod Buutndiekers in het voortgezet onderwijs.	
Een platform bieden voor kennisdeling, advisering en afstemming	- Samenwerkingsverbanden als Grenspark Groot-Saeftinghe, Landschapspark Zwinstreek, Geopark Schelde Delta e.d.	Veelal staat in deze bijeenkomsten grensoverschrijdende kennisdeling, afstemming en netwerken centraal
Voortgang t/m Q1	- Geen uitnodigingen voor bijeenkomsten ontvangen.	
Voortgang t/m Q2	- 21/5: deelname bijeenkomst Welzinge- en Schorerpolder. - 4/6: deelname partnerberaad UGGSD in Kalmthout (B).	
Voortgang t/m Q3	- 15/9: deelname bijeenkomst identiteit Noordwest Walcheren. - Afstemmingsoverleggen met derden.	Organisatie van en/of deelname aan Beleidsoverleg (RCE/Provincie/VZG), Werkoverleg Provincie/EZ, Steunpuntenoverleg NSCE (EOS & AOS), Bestuurlijke Integratiegroep, Kopgroep MOZ, Interprovinciaal Overleg Industrieel Erfgoed,

		ScheldeLand IndustrieCultuur (SLIC), met ruimte voor nieuwe organisaties en initiatieven.
Voortgang t/m Q4	- 12/11: deelname bijeenkomst Welzinge- en Schorerpolder. - Afstemmingsoverleggen met derden.	
Voortgang t/m Q1	- Afstemming Kopgroep MOZ vindt vooralsnog via e-mail plaats. - 20/2: AOS. - 23/1, 6/3: EOS. - 16/1, 20/3: PTRE - 11/2 en 25/3: periodiek werkoverleg Provincie-EZ. - 13/2 en 3/3: overleg met Vlaamse partners over vervolg SLIC via Interreg. - 19/3: initiatief aanvraag SLIC ingediend bij Interreg.	
Voortgang t/m Q2	- 17/3, 22/5: EOS. - 17/4: AOS. - 13/5, 17/6: periodiek werkoverleg Provincie-EZ. - 12/6: overleg met toeristische partners in Vlaanderen over vervolg SLIC. - 15/5, 19/6: PTRE. - 16/6: deelname Algemene Vergadering Herita.	
Voortgang t/m Q3	- 3/7, 18/9: EOS. - 19/8, 29/9: periodiek werkoverleg Provincie-EZ. - 18/9: PTRE. - 23/9: Werkgroep religieus erfgoed steunpunten.	
Voortgang t/m Q4	- 28/10, 17/11, 4/12: EOS. - 6/10: Ambtelijke integratiegroep Omgevingsvisie. - 11/11: periodiek werkoverleg Provincie-EZ. - 20/11: PTRE. - 25/11: overleg RCE omgeving van het monument. - 1/12: werkgroep religieus erfgoed steunpunten. - 10/12: extern afstemmingsoverleg omgevingswet RCE.	

Jaarrekening 2025

Balans per 31 december 2025 na resultaatbestemming

ACTIVA

OMSCHRIJVING	31 december 2025	31 december 2024
1. VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa	<u>153.913</u>	<u>154.184</u>
	153.913	154.184
2. VOORRADEN		
Voorraad verkoopartikelen	<u>12.718</u>	<u>12.580</u>
	12.718	12.580
3. VORDERINGEN OP KORTE TERMIJN		
Debiteuren	61.961	129.004
Lopende projecten	62.611	2.907
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>92.037</u>	<u>85.160</u>
	216.609	217.071
4. LIQUIDE MIDDELEN		
Bank	<u>1.025.516</u>	<u>771.616</u>
	1.025.516	771.616
	<u>1.408.756</u>	<u>1.155.451</u>

PASSIVA

OMSCHRIJVING	31 december 2025	31 december 2024
5. EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	237.666	169.819
Bestemmingsfonds IKS	<u>224.054</u>	<u>237.397</u>
	461.720	407.198
6. VOORZIENINGEN	<u>95.578</u>	<u>128.132</u>
	95.578	128.132
7. SCHULDEN OP KORTE TERMIJN		
Crediteuren	20.218	66.562
Lopende projecten	154.329	112.042
Belastingen en premies sociale verzekering	250.622	241.704
Overige schulden en overlopende passiva	<u>426.289</u>	<u>199.813</u>
	851.458	620.121
	<u>1.408.756</u>	<u>1.155.451</u>

Staat van baten en lasten over 2025

	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
BATEN			
Subsidies en bijdragen	2.069.036	2.214.137	2.535.235
Baten lopende projecten	357.760	-	287.844
Overige baten	545.780	705.080	573.645
Som der baten	2.972.576	2.919.215	3.396.724
LASTEN			
Personeelskosten	2.114.409	2.356.965	2.143.777
Huisvestingskosten	176.645	183.174	525.925
Algemene- en bureaunkosten	183.631	160.000	207.732
Bestuurs- en organisatiekosten	39.806	38.500	38.648
Autokosten	17.524	18.000	16.255
Afschrijvingskosten	23.991	83.242	21.451
Activiteitenkosten	78.536	48.000	20.338
Specifieke kosten	9.473	19.000	15.451
Lasten lopende projecten	274.898	-	232.961
Overige kosten	8.424	3.500	-5.836
Som der lasten	2.927.337	2.910.382	3.216.702
Exploitatieresultaat	45.239	8.333	180.022
Financiële baten en lasten	9.284	500	16.686.
Exploitatieresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	54.522	8.833	196.710
Resultaatbestemming			
Het resultaat is als volgt verdeeld:			
Bij: algemene reserve (correctie IKS 2024)			-7.757
Af: bestemmingsfonds IKS (correctie IKS 2024)			7.757
Af: bestemmingsfonds IKS (terugbetaling agv bereiken maximum)			5.568
Bij: algemene reserve			-60.090
Totaal bestemd resultaat			<u>-54.522</u>

Kasstroomoverzicht

Resultaat 2025/2024	54.522	196.710
Aanpassing voor		
Afschrijving op materiële vaste activa	23.991	21.451
Mutaties voorzieningen	<u>-36.754</u>	<u>-10.845</u>
	-8.563	8.869
Veranderingen in werkkapitaal		
Vorraden	138	-163
Vorderingen	462	-73.073
Onderhanden projecten	42.287	17.880
Kortlopende schulden	<u>231.839</u>	<u>-36.274</u>
	274.726	-91.630
Kasstroom uit operationele activiteiten	320.685	112.211
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-66.785	-54.707
Netto kasstroom	<u>253.900</u>	<u>57.504</u>
Mutatie geldmiddelen		
Geldmiddelen per 1 januari	771.616	714.112
Mutatie geldmiddelen	<u>253.900</u>	<u>57.504</u>
Geldmiddelen per 31 december	<u>1.025.516</u>	<u>771.616</u>

Algemene toelichting

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winstoogmerk.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Alle bedragen zijn vermeld in euro's.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

(Im)materiële vaste activa

De (im)materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Voorraden

De voorraad materialen wordt gewaardeerd tegen 90% van de verkrijgingsprijs (in verband met breukcorrectie). De voorraad boeken wordt gewaardeerd tegen 100% van de verkrijgingsprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

Het Eigen vermogen bestaat uit de Algemene Reserve en een Bestemmingsfonds IKS. Het bestemmingsfonds mag met ingang van boekjaar 2022 cf. de ASB 2023 worden benut om niet besteedde middelen te bestemmen voor IKS-gerelateerde activiteiten in komende boekjaren.

Kortlopende schulden

Schulden en overlopende passiva worden opgenomen tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De voorziening jubileumuitkeringen wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige vergoedingen in het kader van jubileum, waarbij rekening wordt gehouden met het verwachte toekomstige verloop van werknemers en verwachte loonstijgingen.

De voorziening Persoonlijk Ontwikkelbudget is met ingang van 2023 gewijzigd in de regeling Persoonlijk Budget Duurzame Inzetbaarheid (PDBI), als gevolg van cao-afspraken. De regeling heeft nu bredere bestedingsdoelen opgenomen en voorziet o.a. in toekomstige opleidingskosten van medewerkers die conform de cao Provincies per ultimo het verslagjaar recht hebben op een PDBI. De voorziening wordt verminderd met in het verslagjaar gemaakte kosten. Deze voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Erfgoed Zeeland is eigen risicodragers voor de WW. Per ultimo 2024 is een voorziening gevormd voor de afwikkeling van een WW-verplichting van een voormalig medewerker. De verplichting is in 2025 afgewikkeld. Er zijn in 2025 geen nieuwe verplichtingen ontstaan.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht.

Subsidies

Subsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen, waarin de opbrengsten zijn gederfd of waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten worden aan het verslagjaar toegerekend op basis van werkelijke ontvangsten en uitgaven, rekening houdend met transitoria.

Pensioenen

De voor het personeel geldende pensioenregelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Als de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Indien er, naast de verplichting voor periodieke pensioenpremies, een verplichting bestaat voor per balansdatum opgebouwde pensioenrechten (backserviceverplichtingen), wordt de verplichting in de balans opgenomen tegen de contante waarde. Ultimo 2025 (en 2024) waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. De dekkingsgraad bij het pensioenfonds (ABP) bedroeg ultimo 2025 123,5 %.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Toelichting op de balans per 31 december 2025

1A. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De volgende categorieën worden onderscheiden.

Categorie	Afschrijvingstermijn
Software	5 jaar

Software (5 jaar)

	31 december 2025	31 december 2024
Aanschafwaarde per 1 januari	41.470	41.470
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-41.470</u>	<u>-41.470</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u><u>-</u></u>	<u><u>-</u></u>
Investeringsboekjaar	-	-
Desinvesteringboekjaar		
Afschrijvingboekjaar	-	-4.554
Afschrijving desinvestering boekjaar	<u><u>-</u></u>	<u><u>-</u></u>
Saldo	<u><u>-</u></u>	<u><u>-</u></u>
Aanschafwaarde per 31 december	41.470	41.470
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-41.470</u>	<u>-41.470</u>
Boekwaarde per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>-</u></u>
Totaal immateriële vaste activa	<u><u>-</u></u>	<u><u>-</u></u>

1B. MATERIËLE VASTE ACTIVA

De volgende categorieën worden onderscheiden.

Categorie	Afschrijvingstermijn
Hardware	3 jaar
Overige inventaris	5 jaar
Voertuigen	8 jaar
Overige inventaris	10 jaar
Overige inventaris	20 jaar

Hardware (3 jaar)

	31 december 2025	31 december 2024
Aanschafwaarde per 1 januari	51.032	44.698
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-44.168</u>	<u>-41.615</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>6.864</u>	<u>3.083</u>
Investerings boekjaar	5.678	6.334
Afschrijving boekjaar / correcties	<u>-3.100</u>	<u>-2.553</u>
Saldo	<u>2.578</u>	<u>-5.400</u>
Aanschafwaarde per 31 december	56.710	51.032
Cumulatieve afschrijvingen	<u>47.268</u>	<u>-44.168</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>9.442</u>	<u>6.864</u>

Overige inventaris (5 jaar)

Aanschafwaarde per 1 januari	69.093	69.093
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-63.200</u>	<u>-60.782</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>5.893</u>	<u>8.311</u>
Investerings boekjaar	-	5.102
Afschrijving boekjaar / correcties	<u>-2.102</u>	<u>-2.418</u>
Saldo	<u>3.792</u>	<u>3.502</u>
Aanschafwaarde per 31 december	69.093	69.093
Cumulatieve afschrijvingen	<u>65.302</u>	<u>-63.200</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>3.792</u>	<u>5.893</u>

Voertuigen (8 jaar)

Aanschafwaarde per 1 januari	188.345	150.951
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-151.341</u>	<u>-150.951</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>37.004</u>	<u>-</u>
Investerings boekjaar	48.938	37.394
Afschrijving boekjaar / correcties	<u>-9.744</u>	<u>-390</u>
Saldo	<u>39.194</u>	<u>37.004</u>
Aanschafwaarde per 31 december	237.283	188.345
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-161.085</u>	<u>-151.341</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>76.199</u>	<u>37.004</u>

Overige inventaris (10 jaar)

Aanschafwaarde per 1 januari	88.447	77.468
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-65.669</u>	<u>-62.708</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>22.778</u>	<u>14.760</u>
Investerings boekjaar	12.169	10.979
Desinvesteringen boekjaar	918	-
Afschrijving boekjaar / correcties	<u>-6.630</u>	<u>-2.961</u>
Saldo	<u>6.457</u>	<u>-5.104</u>
Aanschafwaarde per 31 december	98.055	88.447
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-68.821</u>	<u>-65.669</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>29.234</u>	<u>22.778</u>

Overige inventaris (20 jaar)

Aanschafwaarde per 1 januari	263.963	263.963
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-182.320</u>	<u>-169.189</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>81.643</u>	<u>94.774</u>
Investerings boekjaar	-	-
Desinvesteringen boekjaar	119.404	-
Afschrijving boekjaar / correcties	<u>-165.802</u>	<u>-13.131</u>
Saldo	<u>-46.398</u>	<u>81.643</u>
Aanschafwaarde per 31 december	103.159	263.963
Cumulatieve afschrijvingen	<u>67.914</u>	<u>-182.320</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>35.245</u>	<u>81.643</u>
Totaal materiële vaste activa	<u>153.913</u>	<u>154.184</u>

2. VOORRADEN

Voorraad materialen

De voorraad materialen ten behoeve van inspecties is opgenomen tegen 90% van de inkoopprijs. Tevens is vanaf 2009 een voorraad boeken aangelegd. Deze zijn bedoeld voor de verkoop en (in meer beperkte mate) representatiedoeleinden.

De specificatie is als volgt:

	31 december 2025	31 december 2024
Materialen Monumentenwacht	11.728	11.585
Boeken	990	995
	<u>12.718</u>	<u>12.580</u>

3. VORDERINGEN OP KORTE TERMIJN

Debiteuren

	31 december 2025	31 december 2024
	<u>61.961</u>	<u>129.004</u>

Deze post betreft de per balansdatum uitstaande vorderingen. Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

Overige vorderingen en overlopende activa

	31 december 2025	31 december 2024
Vooruitbetaalde bedragen	41.625	14.185
Nog te ontvangen bedragen	41.037	57.513
Rente	9.284	11.738
Overige vorderingen	90	1.724
	<u>92.037</u>	<u>85.160</u>

Alle hierboven vermelde vorderingen hebben een resterende looptijd < 1 jaar

4. LIQUIDE MIDDELEN

	31 december 2025	31 december 2024
Rabobank 3350.88.600	64.193	44.531
Rabobank 3150.875.250	961.323	727.085
Kas	-	-
	<u>1.025.516</u>	<u>771.616</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting. Tijdelijk overtollige liquide middelen worden (bij een positieve rentestand) weggezet op een bedrijfsspaarrekening.

5. EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve

	31 december 2025	31 december 2024
Stand per 1 januari	169.819	121.053
Bij: resultaatbestemming (correctie IKS 2024)	7.757	
Bij: resultaatbestemming 2025	<u>60.090</u>	<u>48.766</u>
Onttrekking boekjaar	-	-
Stand per 31 december	<u>237.666</u>	<u>169.819</u>

Bestemmingsfonds IKS

	31 december 2025	31 december 2024
Stand per 1 januari	237.379	89.435
Af: resultaatbestemming (correctie IKS 2024)	-7.757	147.944
Af: resultaatbestemming (terugbetaling agv bereiken maximum)	<u>-5.568</u>	
Stand per 31 december	<u>224.054</u>	<u>237.379</u>

Het bestemmingsfonds is in het boekjaar 2022 gevormd overeenkomstig de *Algemene Subsidieverordening Provincie Zeeland 2023* en het *Algemeen Subsidiebesluit Provincie Zeeland 2023*: het in boekjaar 2022 en boekjaar 2024 ontstane overschot op de IKS-subsidie van de Provincie Zeeland is in de jaarrekening verwerkt als bestemmingsfonds en zal in de komende boekjaren worden benut voor IKS prestaties.

6 VOORZIENINGEN

Voorziening jubilea

	31 december 2025	31 december 2024
Stand 1 januari	46.547	47.717
Toevoeging boekjaar	-	-
	46.547	47.717
Onttrekking boekjaar	-8.789	-1.170
Stand per 31 december	37.758	46.547

Voorziening Persoonlijk Budget duurzame inzetbaarheid

	31 december 2025	31 december 2024
Stand 1 januari	80.031	94.734
Toevoeging boekjaar	25.200	28.000
	105.231	122.734
Onttrekking boekjaar	-47.412	-42.703
Stand per 31 december	57.819	80.031

Voorziening WW

	31 december 2025	31 december 2024
Stand 1 januari	1.554	-
Toevoeging boekjaar	-	1.554
	1.554	
Onttrekking boekjaar		
Stand per 31 december	-	1.554

7. SCHULDEN OP KORTE TERMIJN

	31 december 2025	31 december 2024
Crediteuren		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	20.218	66.562

Lopende projecten

Project	Saldo 1/1/2025	Lasten	Baten	Resultaat	Saldo 31/12/2025
Coördinatorschap opleiding Professional Restauratie	-	3.974	5.967	1.993	-
Datawerkplaats	-	9.675	16.600	6.925	-
Ontwikkelken bezoekenlessen RidT	-	7.605	10.413	2.808	-
Ondersteuning Het Warenhuis Axel	-	8.952	14.807	5.856	-
Verwerken achterstand vondstmeldingen en schenkingen	-	45.156	-	-	-45.156
Educatiepakket Stichting Werkend Trekpaard	-	1.280	-	-	-1280
Erfgoedbeleid Noord-Beveland	-	26.990	14.816	-12.174	-
Erfgoedbeleid Reimerswaal	-	2.889	4.264	1.975	-
Platform Maritiem Erfgoed Zeeland 2017 t/m 2021, restbudget (1)	6.158	1.378	-	-	4.996
Kerkenvisies fase 1	15.112	17.615	24.865	22.362	-
Hiking Trail Liberation Route Europe	19.586	-	-	19.586	-
Maritieme Archeologie	-	1.281	33.040	-	31.759
Werkgroep Industrieel Erfgoed Zeeland (1)	2.688	269	-	-	2.419
Bridging the North Sea	-1.040	-	5.000	3.960	-
OPEN- FARO – Pilot NSCE	-	16.307	59.700	-	43.393
OPEN – Provinciaal jaarplan 2025	-	26.312	45.688	-	19.376
OPEN – Expeditie Nieuwe Gezichten	-	3.607	8.272	4.665	-
OPEN – Verborgene Verhalen	-	10.577	21.670	-	11.093
Ondersteuning ZEC subsidieaanvragen	-	862	1.360	498	-
Pilot Duurzaam Molenbeheer	-	18.663	56.626	-	37.963
Startbijeenkomst kerkeigenaren Borsele	-	1.958	1.955	-3	-
Cursusaanbod Vereniging Zeeuwse Musea	-	6.591	5.612	-978	-
Routes Liberation Route Zeeland	2.256	1.365	2.438	-	3.329
Kerkenvisies fase 2	15.676	3.686	-	11.990	-
Beach Archeology	49.970	56.314	6.403	59	-
Van Malta naar Faro	596	-	630	1.226	-
Aardenburg - Herendreef	-1.867	2.134	-	-	-4.001
Totaal	109.135	274.839	340.343	82.921	91.718

Het totale saldo ad. € 91.718,- is gesplitst en voor € 62.611,- als vordering gepresenteerd en voor € 154.329,- als schuld.

Ad 1)

Voor deze projecten geldt dat deze organisatie een subsidie heeft ontvangen van de Provincie Zeeland. Erfgoed Zeeland fungeert als kassier.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31 december 2025	31 december 2024
Loonheffing	103.207	108.475
Pensioenen	28.878	25.319
Omzetbelasting	118.537	107.910
	<u>250.622</u>	<u>241.704</u>

Overige schulden en overlopende passiva

Vooruitontvangen bedragen	25.202	-
Vakantiedagen	195.825	169.547
Accountantskosten	16.000	15.245
Overige nog te betalen kosten	189.262	5.025
	<u>426.289</u>	<u>199.817</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De huurverplichting voor 2026 van gebouw Het Schuitvlot bedraagt €126.210,- (op basis van prijspeil 2025).
De overeenkomst is afgesloten voor de duur van 5 jaar (t/m 2029).

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2025

Omschrijving van de baten	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
BATEN			
Subsidies en bijdragen			
Integrale kostensubsidie	2.214.137	2.214.137	2.535.235
Afrekening 2023	-38.553		
Terugbetaling bestemmingsfonds en IKS-subsidie 2025	-106.549		
Totaal subsidies en bijdragen	2.069.035	2.214.137	2.535.235
Baten lopende projecten	357.760		287.844
Overige baten			
Abonnementen Monumentenwacht	36.703	38.688	37.275

Inspecties monumenten	288.587	310.000	349.709
Inspecties monumenten (materialen)	2.135	3.120	2.854
Inspecties monumenten (voorrijkosten)	20.275	24.960	24.651
Overige werkzaamheden Monumentenwacht	45.620	41.424	26.668
Uitleen expertise	123.187	130.692	117.013
Bijdragen donateurs	10.384	5.000	5.512
Overige inkomsten	23.942	150.696	9.972
Totaal overige baten	545.780	704.580	573.645
Som der baten	2.972.576	3.122.715	3.395.822

Omschrijving van de lasten	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
LASTEN			
Personeelskosten			
Loonkosten personeel	2.118.477	2.149.044	2.020.687
Kosten extern personeel	15.353	111.420	97.105
Doorberekende loonkosten betaalde dienstverlening	-122.076		-55.583
Gericht belonen	-	2.000	-
Werkkostenregeling	-		2.156
Mutatie vakantiedagen	26.278		16.293
Dienstkleding	3.456	3.000	2.831
Reis- en verblijfkosten personeel	18.169	13.000	15.703
Vorming en opleiding personeel	30.394	7.000	17.485
Werving en selectie	2.012	5.000	21.934
Arbokosten	40.917	40.000	48.796
Kantinekosten	6.597	5.500	6.370
Ontvangen ziekengelden	-20.073		-74.318
Decentrale arbeidsvoorwaarden	1.189	1.000	980
Mutatie voorz. Jubilea	-6.174		5.295
Mutatie voorz. WW/kosten WW	-947		15.849
Mutatie voorz. PBDI	-22.212	10.000	-14.703
Overige personeelskosten	23.050	10.000	16.896
Totaal personeelskosten	2.114.409	2.356.964	2.143.777
Huisvestingskosten			
Huur Het Schuitvlot	126.212	126.210	424.836
Onderhoudskosten gebouwen	-		-
Schoonmaakkosten	18.986	14.525	24.392
Energiekosten	11.520	29.289	50.934
Ov. heffingen & belastingen	4.654	5.977	10.135
Overige huisvestingskosten	15.272	7.173	15.628

Totaal huisvestingskosten	176.645	183.174	525.925
Algemene- en bureaunkosten			
Druk- en kopieerkosten	2.112	4.000	3.499
Kantoorbenodigheden	3.343	2.000	1.818
Portokosten	1.523	2.500	1.891
Telefoonkosten	7.460	5.500	6.546
Nieuwsbrief	20.152	18.000	17.807
Website	21.539	8.000	5.784
Communicatiekosten	3.484	10.000	3.812
Mediatheek	333	500	188
Aanschaf kleine inventaris	4.252	500	678
Kosten licenties/onderhoud software	42.722	30.000	42.503
Vubis mediatheek	-	500	-
Financiële administratie	6.030	6.000	5.771
Salarisadministratie	3.417	3.500	3.270
Juridische ondersteuning	4.688	4.000	35.573
Automatisering en ICT-ondersteuning	29.112	38.000	48.945
Externe ondersteuning	6.787	10.000	8.687
Accountantskosten	26.676	17.000	20.960
Diversen	1		1
Totaal algemene- en bureaunkosten	183.631	160.000	207.732
Bestuurs- en organisatiekosten			
Kosten raad van toezicht	9.131	8.000	7.760
Representatiekosten	448	2.500	296
Lidmaatschappen	14.085	15.000	14.792
Verzekering	16.142	13.000	11.577
Totaal bestuurs- en organisatiekosten	39.806	38.500	34.425
Autokosten			
Brandstof vervoersmiddelen	6.676	6.000	7.409
Onderhoud vervoersmiddelen	5.508	4.000	3.804
Verzekering vervoersmiddel	2.112	4.500	4.888
Belasting vervoersmiddelen	3.228	3.500	4.377
Totaal autokosten	17.524	18.000	20.478
Afschrijvingskosten			
Afschrijving hardware 3 jr	3.100	4.634	2.553
Afschrijving overige inv 5 jr	2.102	16.525	2.418
Afschrijving voertuigen 8 jr	9.744	3.218	390
Afschrijving meubilair 10 jr	4.069	5.465	2.961
Afschrijving overige inv 20 jr	4.976	53.400	13.131
Totaal afschrijvingskosten	23.991	83.242	21.451

Activiteitenkosten			
Activiteiten algemeen	78.536	48.000	16.255
Totaal activiteitenkosten	78.536	48.000	16.255
Specifieke kosten			
Archeologisch depot	-	-	7.548
Materialen/gereeds. archeologie	1.923	2.500	2.029
Materialen/gereeds. Monumentenwacht	7.550	16.500	5.874
Totaal specifieke kosten	9.473	19.000	15.451
Lasten lopende projecten	274.898		232.961
Overige kosten			
Bankkosten	1.352	1.500	1.180
Diverse kosten/onvoorzien	7.071	2.000	-7.016
Totaal overige kosten	8.424	3.500	-5.836
Som der lasten	2.927.337	2.910.381	3.216.702
Exploitatieresultaat	45.239	8.336	180.022
Financiële baten en lasten	9.284	500	16.688
Exploitatieresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	54.522	8.836	196.710

De totale verantwoorde salarislasten bedragen € 1.996.401,- , - en zijn als volgt opgebouwd:

- Loonkosten personeel	1.874.324,-
- Doorberekende loonkosten betaalde dienstverlening	<u>122.076,-</u>
Totaal	1.996.401,-

Deze lasten zijn als volgt te specificeren:

- Brutoloon	1.531.182,-
- Sociale lasten	229.773,-
- Pensioenlasten	<u>235.446,-</u>
Totaal	1.996.401,-

Per 31-12-2025 waren er 27 personen in loondienst voor een totale betrekkingssomvang van 24,66 fte (per 31-12-2024: 24,46 fte). Erfgoed Zeeland volgt het beloningsbeleid van de Provincie Zeeland (CAO provinciale sector).

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Erfgoed Zeeland. Het voor Erfgoed Zeeland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2025				
bedragen x € 1	W. Blaak		R. Havermans	
Functiegegevens	Directeur – bestuurder		Hoofd bedrijfsvoering (gewezen topfunctionaris met dienstbetrekking)	
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 t/m 31/12		01/01 t/m 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1		1	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 123.239		€ 102.342	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.396		€ 16.528	
<i>Subtotaal</i>	€ 142.635		€ 118.870	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 246.000		€ 246.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	€ 142.635		€ 118.870	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	W. Blaak	R. Havermans
Functiegegevens	Directeur-bestuurder	Hoofd bedrijfsvoering (gewezen topfunctionaris met dienstbetrekking)
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/09 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 40.119	€ 98.434
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 6.506	€ 14.461
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 46.625</i>	<i>€ 112.895</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 77.667	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 46.625	€ 112.895
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2025			
bedragen x € 1	L.M. Jones	C.J.G. Dosker	J.L.M. van Esbroeck
Functiegegevens	Lid	Voorzitter	Vicevoorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 1.788	€ 2.413	€ 1.959
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 24.600	€ 36.900	€ 24.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 1.788	€ 2.467	€ 1.959
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024			
bedragen x € 1	L.M. Jones	C.J.G. Dosker	J.L.M. van Esbroeck
Functiegegevens	Lid	Voorzitter	Vicevoorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 958	€ 2.771	€ 1.179
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 23.300	€ 34.950	€ 23.300

Gegevens 2025	
bedragen x € 1	C.H. Francke
Functiegegevens ²	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01-01 t/m 31-12
Bezoldiging	
Bezoldiging ³	1.680
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ⁴	24.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ⁵	N.v.t.

Bezoldiging	1.680	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ⁶	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ⁷	N.v.t.	
Gegevens 2024⁸	N.v.t.	
bedragen x € 1	C.H. Francke	
Functiegegevens	Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 t/m 31/12	
Bezoldiging		
Bezoldiging	€ 750	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 23.300	

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan.

Verschillenanalyse begroting en jaarrekening 2025

Resultaat

Het exploitatieresultaat over 2025 bedraagt positief € 54.522,- ten opzichte van een begrotingsresultaat van positief € 8.833,-. Het verschil wordt in hoofdzaak veroorzaakt door lagere personeelskosten. De verschillen per rubriek worden onderstaand toegelicht.

Verklaring per rubriek

BATEN

Subsidies en bijdragen

De vaststelling van de verantwoording van de subsidie 2023 is op 17 februari 2026 vastgesteld. Hieruit vloeide een terugbetaling van € 38.553,- voort. Dit is in de cijfers verwerkt. Op 25 maart 2026 stelde de Provincie de subsidie over 2024 vast op het maximale bedrag. De subsidie over 2025 is volledig bevoorschot en als bate verantwoord in de jaarrekening. Omdat het bestemmingsfonds IKS maximaal 10% van de laatste subsidie mag bedragen is het surplus als nog te betalen bedrag opgenomen.

Overige baten / lopende projecten

De baten vanuit inspecties van de Monumentenwacht zijn circa 22 K lager dan was begroot. Dat heeft vooral te maken met het versneld implementeren van nieuwe software voor het inspecteren van objecten (RE Suite). Hiervoor is bewust gekozen. De post overige baten valt lager uit. De verklaring is tweeledig: er is een resultaat geboekt op projecten van ca. 83 K (Saldo baten en lasten projecten), anderzijds was een opbrengst begroot voor de verkoop van inventaris van het archeologisch depot. Dit is anders gerubriceerd.

LASTEN

Personeelskosten

De personeelskosten zijn fors lager dan begroot. Dit heeft verschillende oorzaken: Er zijn in de loop van 2025 een aantal vacatures ontstaan die niet direct / aaneensluitend konden worden ingevuld. Daarnaast was een post voor inleen derden voorzien van ca. 111 K. Deze is niet geheel uitgeput. Voorzien was de inhuur van een externe partij om achterstanden van verwerking van vondstmeldingen in te lopen. Dit is ook gerealiseerd, maar heeft een geringe doorloop naar januari 2026 en is als balanspost gerubriceerd. Anderzijds was er 52K gereserveerd voor de organisatie van 2 FARO-tafels (in totaal 4). Dit bleek niet realistisch. In overleg met de Provincie zijn de prestatieafspraken gewijzigd naar twee FARO-tafels. Deze zijn ook gerealiseerd. Het vrijkomende budget is in overleg (deels) ingezet voor de OMD-campagne (zie activiteitenkosten). Verder is er een toevoeging aan de reservering vakantiedagen gedaan, zijn er ontvangen ziekengelden gerealiseerd (niet begroot) en zijn de personele voorzieningen lager.

Algemene- en bureaunkosten

De overschrijding wordt veroorzaakt door hogere kosten voor website en licenties (RE Suite).

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten zijn lager als gevolg van een herrubricering / verwerking in de financiële administratie van de verkoop van inventaris van het archeologisch depot.

Activiteitenkosten

De activiteitenkosten zijn fors hoger als gevolg van het inzetten van een campagne voor de OMD.

Overige gegevens

Vaststelling en goedkeuring jaarstukken

De directeur-bestuurder heeft de jaarstukken 2025 vastgesteld op 13 mei 2026 en aan de raad van toezicht ter goedkeuring voorgelegd voor de vergadering van 13 mei 2026. In deze vergadering heeft de raad de jaarstukken 2025 goedgekeurd.

Bijlage 1. Verantwoording verleende subsidies Provincie Zeeland

Omschrijving	Beschikking	Verantwoording 2025	Vastgesteld	Brief
Structurele subsidies:				
Integrale kostensubsidie 2025	2.214.137	2.214.137	N	556746
Afrekening IKS 2023		-38.553	J	
Terugbetaling bestemmingsfonds agv bereiken maximum		-5.568	N	
Terugbetaling IKS 2025		-100.981	N	
Totaal subsidies 2025	2.214.137	2.069.036		

Bijlage 2. Budget en realisatie per programmalijn

Begroting 2025

Kosten per lijn

Lijn	Lijn 1	Lijn 2	Lijn 3	Lijn 4	Lijn 5	Totaal IKS	Bet. DV	Totaal EZ
Personele kosten	1.137.030	601.444	85.545	121.899	135.116	2.081.054	275.911	2.356.965
Activiteitenkosten	26.872	13.010	2.027	2.889	3.202	48.000		48.000
Huisvestingskosten	102.548	49.649	7.736	11.023	12.218	183.174		183.174
Overige kosten	179.854	61.162	9.530	13.579	15.052	279.177	43.066	322.243
Totaal kosten	1.446.304	725.265	104.837	149.389	165.588	2.591.405	318.977	2.910.382

Opbrengsten per lijn

Inkomsten	377.048	136	21	30	33	377.268	327.812	705.082
Subsidie IKS Provincie	1.239.562	600.137	93.506	133.242	147.690	2.214.137	0	2.214.137
Totaal opbrengsten	1.616.609	600.273	93.527	133.272	147.724	2.591.405	327.812	2.919.219
Resultaat	170.305	-124.993	-11.310	-16.117	-17.865	0	8.833	8.835

Realisatie 2025

Kosten per lijn

Lijn	Lijn 1	Lijn 2	Lijn 3	Lijn 4	Lijn 5	Totaal IKS	Bet. DV	Totaal EZ
Personele kosten	1.119.253	536.284	98.439	97.578	67.576	1.919.130	195.280	2.114.410
Activiteitenkosten	43.968	21.287	3.317	4.726	5.239	78.536	0	78.536
Huisvestingskosten	103.020	49.362	9.061	8.981	6.220	176.644		176.644
Overige kosten	176.211	71.495	13.123	13.009	9.009	282.848	274.898	557.746
Totaal kosten	1.442.452	678.428	123.939	124.294	88.044	2.457.158	470.178	2.927.336

Opbrengsten per lijn

Inkomsten	353.115	2.594	476	472	327	356.984	555.841	912.827
Subsidie IKS Provincie	1.206.679	578.173	106.128	105.200	72.855	2.069.035		2.069.035
Totaal opbrengsten	1.559.793	580.768	106.604	105.672	73.182	2.426.019	555.841	2.981.862
Resultaat	117.341	-97.660	-17.335	-18.622	-14.862	-31.139	85.661	54.524

